

Japonyaya ve mütecaviz devletlere karşı yeni bir blok hazırlanıyor

Amerika - İngiltere - Fransa; İtalya - Almanya ve Japonya'ya karşı cephe alıyorlar

Bu yeni cepheye Soviyet Rusyanın da girmesi muhtemel, Japonyaya karşı Uluslar Kurumu şiddetli tedbir alacak

Japonya suçu üstüne almıyor

Amerikanın arkasından İngiltere ve Fransanın da resmî beyanat yapması bekleniyor

Uluslar Kurumunun kararlarına üç devlet bloku müzaheret edecek

Harp en kanlı şekli ile devam ediyor

Rozvelt refikasile bir arada

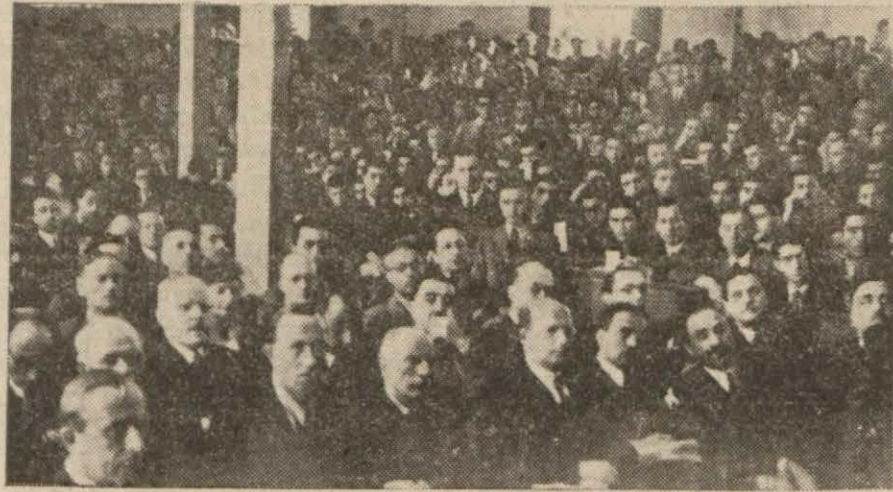
nutku, burada yeni bir şey ifade etmemiştir. Japonya hattı hareketini değiştirmeyecektir.

Japonya harbetmediği, bir tenkil hareketi yaptığı müdafaasını ileriye sürmektedir. Bir Japon salâhiyetleri aynen şunları söylemiştir:

« Amerika ve onunla birlik olan devletler, refahın haddi kusvasına varmış olanlardır. Biz de çalışan, namuskâr, fakat gayri müreffeh sınıfta kalan devletlerden biriyiz. Elbette ki, genişlemek, refaha varmak (Devamı 2 inci sahifede)

Üniversite bu sabah törenle açıldı

Rektör Ankara'ya gitti, dönen talebenin vaziyeti ne olacak?

(Yukarıdaki iki resim bu sabah üniversitenin açılma töreni esnasında hususî fotoğraf muhabirimiz tarafından açılmıştır. Açılış töreni ve diğer meseleler hakkındaki yazı ikinci sayfamızdadır)

İKİ TREN ÇARPIŞTI!

İstanbuldan giden ve Avrupadan gelen konvansiyonel trenleri çarpıştı, Yaralananlar var

TAFSİLÂT ve YAZISI
2 nci SAHIFAMIZDA

Yeni Kabine

Celâl Bayar hükûmeti programını hazırlıyor

Üç münhal sayıslığı seçim ay sonunda yapılacak

Büyük Millet Meclisinde hâlen üç münhal mebus ukvadır. Ancak Halk Partisinin bu münhal - ler için namzetlerini ikinciteşrinin başlarında ilân edeceği ve intihabın Kamutay açıldıktan sonra yapılacağı anlaşılmaktadır.

Diğer taraftan yeni kabinenin sinesinde esaslı değişiklik olmayacağı, yalnız Ziraat Vekâletinin lâğvedilerek İktisat vekâletine birleştirileceği söylenmektedir.

Yalnız muhakkak olan bir şey varsa, yeni kabinenin de çalışma programı rejimin büyük umde - lerine ve Halk Partisinin programına istinad eden İnönü Hükû - metinin ana çizgilerini pek tabii olarak muhafaza edeceği, yalnız memleketin bugünkü ihtiyaçlarına göre teferüata ait hususatta bazı farklar bulunacağıdır.

Yugoslav Başvekili

Paris, Londra ve Berlin'i ziyarete gidiyor

Belgrad, 7 (A.A.) — B. Stoyadinovitch, ilkteşrin ortalarına doğru Paris ve Londra'ya gidecektir. Mumaileyhin müteakiben Sofya ve Roma'yı ziyaret edeceği zannedilmektedir.

Berlin, 7 (A.A.) — Voelkischer Beobachter, B. Stoyadinovitch'in Paristen sonra Berlin'e gideceğini haber vermektedir.

Bir koca Karısını âşıkile Yakaladı

Çılgına dönen koca, karısını da, âşıkını da bir çakla delik deşti

(Yazısı 2 inci sayfamızda)

Mektepte kitapsız kalan ve derslerini not tutarak takip eden talebelerden..

Mekteplerde kitapsızlık uzun sürecek mi?

Maarif, Devlet matbaası müdürleri ne diyorlar?

Talebe kitap bulamıyor, defteri de pahalı alıyor

Bu yıl, talebenin zaten mahdud olan ders günlerinde muntazam tedrisata tâbi tutulması ve müfredat programlarının tamamen tatbiki kararlaştırılmış olmasına rağmen bu (Devamı ikinci sayfa)

Araplar umumî kıyam hazırlıyorlar!

Hicaz, Yemen, Filistin ingiltere aleyhine birleşiyor

Araplara İtalya mı yardım ediyor?

Londra, 7 (Hususî Muhabirimiz - den) — Filistin Müftüsü Hacı Emin Elhüseynî Camii Ömer içinde saklıdır. Kendisinin İngiltere aleyhin - deki fesat ve ihtilâl hareketini idare ettiği tahakkuk etmiştir. Camiden çıkar çıkmaz tevkif olunacaktır.

Hacı Eminin Yemen ve Hicaz hükümdarlarını ikna ederek geniş bir saha üzerinde İngiltere aleyhine mü - sellâh bir kıyam hareketi hazırladığı tesbit edilmiştir.

Müftü, Suriye, Irak, Mısır hükû - (Devamı ikinci sahifede)

Hicaz Kralı İbnissüüt

Bugünkü Taymis: Ciddi bir vaziyet ve dönüm noktası karşındayız. Medeniyeti tahrip edecek başıboşluğa ve ilânsız harplere karşı icabeden kat'i mu - halefetti almak zamanı gelmiştir. Demekte ve Ruzveltin nutkunu tahli etmektedir.

JAPONYA, SUÇU ÜZE - RİNE ALMIYOR...
Tokyo, 7. (Hususî) — Ruzveltin

Trakya'da geceki tren kazası nasıl oldu?

Son dakikaya kadar yaptığımız tahkikat

Devlet Demiryolları Trakya - Avrupa hattında dün gece sabaha karşı 4,20 de bir tren kazası olmuş, şehrimizden kalkan ve içi yolcu dolu olan konvansiyonelle Avrupa'dan İstanbul'a gelen yolcu treni çarpışmışlardır. Müsademe neticesinde bazı yolcularla, şef dö tren ve şemendifer memurları yaralanmışlardır. Fakat bunların yaraları ehemmiyetli olmayıp yaraları mühim olan ateşlidir.

VAK'A NASIL OLDU?

Kaza haberi bu sabah şehrimizde duyulur duyulmaz hemen tahkikata memur ettiğimiz bir muharririmiz, bu hususta şunları anlatmaktadır:

Her akşam, şehrimizden Avrupa'ya, biri ekspres, biri konvansiyonelle olmak üzere iki yolcu treni kalkmaktadır. Bunlardan ekspres, gece saat 22 de, diğeri de bundan bir buçuk saat evvel, yani sekiz buçukta hareket etmektedir. Dün gece de saat 20,30da konvansiyonelle mutavaktil hareket etmiş ve arızasız bir şekilde uzun zaman yoluna devam etmiştir. Sirkeci'den bir buçuk saat sonra kalkan ekspres, daha hızlı gittiği için, saat bir dört kala Çerkesköyde konvansiyonelle geçmiş yoluna gitmiştir. Bu suretle hatda yalnız kalan konvansiyonelle, sabaha karşı saat 4,20 de bütün hızla gecenin sükunu arasında Pelvanköy istasyonuna yaklaşmıştı.

Bu sırada, civarda ve bütün trenlerde derin bir sessizlik hüküm sürmekte ve yolcular kompartmanlarında uyumaktadırlar.

Lokomotif, istasyondaki ilk makasa girerken, süratini kesmiş, biraz sonra garın önünde duracağı için nisbeten yavaşlamışa başlamıştır. Fakat birdenbire vagonlarda şiddetli bir sarsıntı ve bunu takiben etrafta müthiş bir tarraka işitilmiş ve bütün yolcular bu sarsıntı ile uyanmışlar, neye uğradıklarını bilmiyere şaşırılmışlardır.

Halk, büyük bir heyecanla vagonlardan dışarı fırlamış ve biraz sonra lokomotifin karşından gelen bir trenle çarpıştığı, bu müsademe neticesinde de buradan kalkan yolcuların bazılarının yaralandığı anlaşılmıştır. İlk telâş ve heyecan geçtikten sonra da kazanın bütün tahsilâtı öğrenilmiştir.

Avrupadan gelmekte olan ve bugün saat 10,22 de Sirkeciye muvasalatı beklenen konvansiyonelle aynı esnada Pelvanköy istasyonuna gelirken bir makas hatası yüzünden buradan giden trenle ikisi aynı makasa girmişlerdir. Trenlerin makinistleri gece karanlığında girdikleri hattı göremediklerinden müsademe meydana olamamışlar ve çarpışma vukua gelmiştir.

YARALILAR

Bu müsademe neticesinde iki trenin tampon ve vagonlarında bazı yaralar olmuş ve buradan kalkan konvansiyonelle şef dö treni, makinisti ve Trakya'dan gelmekte olan konvansiyonelin ateşçisi ile yolculardan 6 kişi yaralanmışlardır.

Fakat bunların ekserisinin yaraları hafif ve ehemmiyetsiz olduğu için, ilk tedavileri orada yapılmış ve yollarına devam etmişlerdir.

BİR DOKTOR MEBUSUMUZUN YARDIMI

Vak'a zamanında trende bulunan Edirne mebusu Doktor Bayan Fatma Memik, kaza ile derhal alakadar olmuş, ve vagonların civarına yüzlerini, ellerini çarpmak suretile yaralanan halkın tedavilerini bizzat yapmıştır.

Bayan Fatma Memik, kazadan nisbeten en fazla zarar gören ateşçinin İstanbulu getirilmesini münasip görmüştür.

TAHKİKAT DERİNLEŞTİRİLİYOR
Hâdiseyi müteakip Pelvanköy istasyonu memurları mahalli zabıtası kazayerine geldikleri gibi buradan da derhal bir tahkikat heyeti gönderilmiştir.

BİR FACİA MUHAKKAKTI
Kaza, bereket versin, lokomotiflerin, istasyona girmesi münasebetile süratlerini kesmeleri dolayısıyla hafif geçirilmiştir.

Yoksa lokomotifler son süratle gitseler, bir facia muhakkaktı.

KONVANSİYONELLE GEÇTİ
Pelvanköy istasyonu Uzunköprü yakınında ve İstanbulla 250 kilometre mesafededir. Bu sabah 10,20 de gelmesi beklenen konvansiyonelle kaza dolayısıyla 3,5 saate yakın bir teahhur yapmıştır.

Bugün öğleden sonra 2 ye çeyrek kala Sirkeci istasyonuna gelecek tir.

Nazilli Fabrikasının Açılış töreni

Atatürk'ün de fabrikasının açılış törenine şeref vermesi muhtemeldir.

Nazilli Basma Fabrikasının açılış günü değiştirilmiştir. Fabrika, bu cumartesi günü büyük merasimle açılacaktır. O gün Nazilliden geçmekte olan trenle ikisi aynı makasa girmişlerdir. Trenlerin makinistleri gece karanlığında girdikleri hattı göremediklerinden müsademe meydana olamamışlar ve çarpışma vukua gelmiştir.

Sultan Hamidin Emlâki

Lahi mahkemesi bu işle meşgul olacak

Abdülhamit veresinin Osmanlı Devletinden ayrılmış olan memleketlerde bulunan milyonlarca lira kıymetindeki emlak ve arazilerini ele geçirmek için bazı cenebilerden mürekkep bir şirket kurulmuş, hatâ bu şirket hisse senetleri bile çıkarmıştı. Fakat ahiren şirket azaları arasında bazı meselelerden dolayı ihtilâf çıkmış, İsviçrenin Zürich mahkemesine baş vurmuşlardır. Halbuki Abdülhamit veresinin hakiki vekili olan dışı Sami Günsberg, Lâhey Mahkemesine müracaat etmiş, hem bu şirket hakkında bir dava açmış, hem de vakitle muhtelit hakem mahkeme tarafından bir içtihat dolayısıyla verilen kararlara itiraz etmiştir.

Bir koca karısını Aşkı ile yakaladı

Nişantaşında Meşrutiyet mahallesinde oturan kondoktor Yaşar, karısı Zehranın Mehmet adlı birisiyle münasebatta bulunduğu, hatâ bu adamı evine bile kabul etmeye başlamış öğrenmiş ve bunları bir arada yakalamak sevdasına kapılmıştır. Yaşar, evvelki gece kafayı tutsüledikten sonra evini tarassut etmeye başlamış, nihayet bir aralık içeriye girmiş, Mehmed'i kaçmak isterken yatağa yakalıyarak bıçakla muhtelif yerlerinden pek ağır surette yaralamış, sonra aynı bıçağı, bir kaç defa Zehraya saplamıştır. Yaşar kaçmak isterken yakalanmıştır.

Arjantin'de 200,000 Türk var

Arjantin'de 200 bin Türk mevcut olduğu ve yalnız Arjantin'in merkezi olan Boenos Ayreste 30 bin Türkün yaşadığı, bunların muhtelif tarihlerde Arjantine hicret ederek orada yerleştikleri, hatâ Arjantin meclisinde bir kaç Türk mebus da bulunduğu öğrenilmiştir.

Çatalca hayvan Sergisi Bugün açıldı

Vilâyet İdare-i Hususiyesine altı kazada açılması kararlaştırılan ehli hayvan sergisinin dördüncüsü de bugün Çatalca'da açılmıştır.

Sergilerde boğa ve at gibi hayvanlar teşhir edilmektedir. Birinci, ikinci, üçüncü gelen hayvan sahiplerine para mükafatı, dördüncü gelen hayvan sahiplerine muhtelif hediyeler verilmektedir.

10 teşrinievvel pazar günü de Bakırköyünde koşu mahallinde beşinci ehli hayvan sergisi açılacaktır.

Taksim - Beşiktaş otobüs ücretleri

Belediye Taksimle Beşiktaş arasında işliyen otobüslerin ücretleri üç retlerinin indirilmesini tramvay şirketine bildirmiştir.

Diğer taraftan Yıldızla Taksim arasında işlemek için otobüslere ruhsatı verilmiştir. Belediye, bu hatta işliyecek otobüsçülerin de isteği fiati fazla bulmuştur. Bu itibarla ücretleri Belediye tesbit edecektir.

Trabzon - Erzurum yolunda muntazam otobüs seferleri

Trabzon - Erzurum - İran transit yolu için umumî otobüs tarifesi yapılmıştır. Bu yol, iki kısma ve 12 muntakaya ayrılmış olup, birinci kısmında, her muntaka arası yetmiş, ikinci kısmında 150 kuruştur.

İzmir manevrası

Kıtaat halkın coşkun tezahürleri arasında mevzilerine giriyor

ATATÜRK sabırsızlıkla bekleniyor

İzmir, (Hususi) — Ege ve havalisi iki büyük bayram için hazırlanmaktadır. Çünkü, Egelliler, yıllardanberi hasretini çektikleri Büyük Atalarının kavuşacaklardır. Bunun için bütün Ege muntakasında görülmemiş, hazzırklar yapılmakta, halk heyecan ve sabırsızlıkla Atatürk'ün geleceği günü beklemektedir. Diğeri de sonbahar manevrası münasebetile kahraman ordumuzun ve kıymetli komutanlarımızın bu havalide toplanmasıdır.

Halk, düşmanı karaya ayak basmaz boğmazı her an hazır olan ordumuzun en yeni ve en son sistem vesaitle mücehhez olarak tecemmü muntakalarına geçişini büyük bir zevkle seyretmekte ve ordumuzun heybeti karşısında heyecandan gözleri yaşarak kahraman erleri çilingünce alkışlamaktadır.

Kıtaat geceli gündüzlü yürüyüş

Japonya'ya karşı yeni bir blok

(Birinci sahifeden devam)

ALMANYA VE ROMA NE DİYOR?

Paris, 7 (Hususi Muhabirimizden) Japonya'nın Çin'deki istilâ hareketi karşısında Amerikadan yükselen ilk ihtar, Berlin ve Roma'da iyi tesir yapmamıştır. Alman gazeteleri Ruzvelt'in nutkunda kendilerini ima eden satırlara bilhassa tenkitkâr ve gücengin bir edile cevap vermekte ve Almanyanın mevcut muahedeyi beyelmelle adalet dışında ve Ruzvelt'in işaret ettiği insanlık ahlâkına uygun bulmadığını tebarüz ettirmektedirler.

AMERİKA, CENEVRE'NİN DAVETİNİ BEKLİYOR

Washington, 7 (A.A.) — Havas ajansı muhabirinden:

Hariciye Nezaretinde dokuz devlet muahedesi imza etmiş olan devletler konferansı için henüz Cenevre'den davet yapılmamış olduğu beyan ve hükümetin hatı hareketi ne olacağı hakkında beyanatta bulunmaktan imtina edilmektedir. Maa-fahî, salâhiyetler bir memba, yapılacak davetin kabul edileceğini temin etmektedir.

Amerika'nın muahedeler ahkâmının ihlâli karşısında ittihaz edeceği hatı harekete gelince, bu hatı hareketin Milletler Cemiyetinin hatı hareketine mutabık olması muhtemeldir.

BU SABAHKİ AMERİKAN GAZETELERİNİN NEŞRİYATI

Washington, 7 (A.A.) — Havas Ajansı Muhabirinden:

Hükümet mehafili ile temasta bulunan kimseler, B. Roosevelt'in söylemiş olduğu nutkun matbuatta husule getirmiş olduğu aksilerden dolayı memnuniyet izhar etmektedirler.

Bu nutkun gayesi, efkârı umumiye-yi fiili bir teşriki mesafeye hazırlamak için, tensir etmek olduğu söylenmektedir. Hemen hemen bütün gazeteler, baş makalelerinde B. Roosevelt'in milli hisse tercüman olmuş olduğunu kabul ve teslim etmekte iseler de bir çokları müşarunileyh tarafından iltizam olunan teşriki mesainin neticesi olarak amelî icraat hakkında ihtirazi kayıtlar dermeyer etmektedirler.

Reisicumhurun irad etmiş olduğu nutuk, her şeyden evvel bir düşünce-nin ifadesidir. Fakat yeni bir devir açmaktadır. Bundan böyle müsbit icraatta bulunmak imkânı hasıl olmuştur. Sulhu sever milletler cephesindeki saflarda hizaya gelinmiştir.

Riyaseticumhur sarayının resmî ve yarı resmî mehafilindeki umumî his, Avrupaya bir takım vesayada bulunulmasına intizar etmek lâzım geleceği merkezindedir.

HUSUSİ MUHABİRİMİZİN TELGRAFİNİ TEYİT EDEN MÜTALEALARI

Paris, 7 (A.A.) — B. Roosevelt'in nutkunu tekrar mütalealarına mevzu ittihaz eden Echo de Paris, bundan böyle bitarafıya bir sahabet nazaretle bakılmıyacağına dair olan fıkra-ya işaret ettikten sonra netice

yaparak yığınak noktalarındaki yerlerini almakta devam eylediği gibi, manevra komutanları ve karargâhları da kurulmuş ve komuta heyetlerimiz çalışmaya başlamışlardır.

Manevrada kırmızı tarafa beşinci kolordu komutanı General Kerametinin kumanda etmesi kararlaştırılmıştır.

SABIHA GÖKÇENİN HAREKETİ

Dün de haber verdiğimiz veçhile, kahraman kadın tayyarecimiz Atatürk kızı Sabiha Gökçen, bugün Eskişehir'den bir hava filosile İzmir'e hareket etmiştir.

Sabiha Gökçen, bu manevralarda da iştirak etmeyecektir.

Manevraları müteakip yapılacak geçit resmine iştirak edecek halkı taşıyacak hususi trenlerde de bugünkü tarifieden yüzde seksen noksanile bir tarife tatbik edilecektir.

olarak şu mütaleayı dermeyer etmektedir:

«Bundan böyle Fransa ile İngilterenin arkasında Amerika, muhtemel ikinci bir hat olarak kendini gösterecektir. Garp devletlerinin başına bir felâket geldiği takdirde, bir ihtilâf vukuuunda bu devletlerin serfuru etmek mecburiyetinde kalmaları halinde mütearızların Amerikadan yardımı kosması ihtimalini hesaba katmaları icabedeciktir.

[Son Telgraf — Bu noktayı Londra muhabirimiz de ayrıca bir blok teşekkülü haberile teyit etmektedir.] Filhakika bunlar oldukça uzak bir takım görüşlerdir. Fakat istikbal üzerinde cüretkârane spekülasyon yapan harpu insanları bunları ihmal edemezler.

Exelsior gazetesinden: Fransa ile İngilterenin yapmış oldukları davete mukabil Roma'nın sükütu temenni edilen huzur ve sükun için bir fali hayır değildir.

Paris ile Londra, kaygılarını yekdiğerine bildirmektedirler. Londra kabinesi, dün akşam uzun uzadıya müzakerelerde bulunmuş - tur. İngiliz kabinesi İtalyanın bir reddin ibaret olacak olan cevabına müteallik bütün faraziye ve ihtimalleri tetkik etmiştir.

HARP VAZİYETİ

Changhai, 7 (A.A.) — Japon donanmasının tayyareleri, dün saat 11,30 da Nankin üzerinde bir cevelân yapmışlar ve askeri hedeflerini bombardıman etmişlerdir. Bu cevelânlar dolayısıyla havada tayyareler arasında bir düello yapılmış ve bu düello esnasında Japon tayyareleri, 3 Çin tayyaresini düşürmüştür. Japon tayyareleri, bundan sonra yere inmiş olan 7 Çin tayyaresini de tahrip etmişlerdir.

Musolini İspanya'ya yeni kuvvetler gönderiyor

Paris, 7 (Hususi Muhabirimizden) — İtalyanın Fransız ve İngiliz notasına vereceği cevabın menfi olacağını bildirmiştim. Bu yoldaki istihbarı teeyyüt etmiş ve dün de bildir-digim gibi İtalyan cevabının menfi olduğu tahakkuk etmiştir.

Buna mukabil İtalya yeniden İspanyaya külliyyetli miktarda tayyare, tank, top göndermiştir.

Hususi surette verilen malûmata göre bir kolordu miktarında da yeniden gönüllü göndermeye hazırlanmaktadır. Bu gönüllüler arasında Musolininin büyük oğlu da bulunacaktır.

İtalyanın bu vaziyetinden sonra Avrupadaki siyasî gerginlik tekrar artmıştır. Fransanın Pirene hudutlarını açması kat'ileşmektedir.

Mesut bir evlenme

Şehrimiz Emniyet Direktörlüğü kaçakçılık şubesi müdürü Bay İbrahim Yalkut'un kızı Bayan Münevver Yalkut ile Genel Kurmay şube müdürü Kurmay Binbaşı Celâl Alkoç'un evlenmeleri Beyoğlu nikâh memurluğunda bugün yapılmıştır. Cuma günü akşamı Park otel salonlarında düğünleri yapılacaktır. Tarafeyne saadetler dileriz.

Araplar umumi Kıyam Hazırlıyorlar

(Birinci sahifeden devam)

metlerinden de müzaheret istemiş tir.

İngiltere Hükümeti, Hicaz ve yemendeki mümessillerine müteyak-kız olmalarını bildirdiği gibi, Filistin'de, yeni motorize kuvvetler sevk etmiştir.

Bu işlerde bir İtalyan parmağı olduğu ve Arapların İtalyanlardan para ve silah yardımı gördüğü de tahmin edilmektedir.

Şam, 7 (A.A.) — Gazetelerin bildirdiğine göre, Arap mehafili, İngilterenin Filistin'de aldığı tedbirler karşısında bütün Arap memleketlerinin vaziyetini tesbit etmek üzere yeniden bir Arap kongresi toplamak niyetindedir.

Diğer taraftan öğrenildiğine göre, üniversite talebeleri, her türlü Yahudi mamulâtına boykot yapılması için bütün Suriye'de şiddetli bir propaganda yapmayı kararlaştırmıştır.

Mekteplerde Kitapsızlık

(Birinci sahifeden devam)

karar yine kâğıt üzerinde kalmıyama mahkûm olmuş, mektepler açılınca son bir kaç yılda olduğu gibi, yine bu sene de kitapsızlık buhranı bütün şiddetle ortaya çıkmıştır.

Hem bu sene, bu programın öyle kolay kolay da önüne geçileceği sanılmamakta ve talebenin ancak üç ay kadar sonra kitaba kavuşabileceği tahmin edilmektedir. Bunun tek sebebi şudur: Kitapların tatil aylarında basılmaması ve son dakikaya bırakılması.

Esikden muhtelif muharrirler, muhtelif matbaalarda bir çok eserler hazırlarken, şimdi bir muharrir, bir matbaada basılmak üzere bir eser yazırlamakta, rakipsiz olduğu için tabiatile iş de gayet ağır gitmektedir. Bu yüzden bir kere müseddeler Devlet matbaasına geç verilmektedir. Devlet matbaası, daha mühim ve acele işleri başarmak mecburiyetinde bulunduğu bir sırada kendisine verilen bu müseddeleri bir müddet alkoymuş, fakat kendi işlerinin bunlaylıkla bitmiyeceğini anlayınca bunları haricetle matbaalara eksiltme suretile vermeye kalkmıştır. Bu yüzden bugün henüz matbaasına başlanmamış kitaplar bile mevcut - tur.

Talebeler, okuma kitaplarından başka kitap bulamamakta ve her gün işlerini, derslerini, rahatlarını bir rakarak ellerinde kitap parası, kapağı dolaşp kitap aramaktadırlar.

Diğer taraftan, kitapların geç tedarik edileceğini anlayan bir çok muallimler bu kâğıt pahaliğinde talebeyi defter almıya ve not tutmıya icbar etmiş bulunmaktadırlar.

MAARİF MÜDÜRÜ NE DİYOR?

Bu hususta bu sabah Maarif Müdürü Tefvik Kunt ile konuştuk. Bize dedi ki:

— Kitapların tab işle müstakillen Devlet Matbaası meşgul olmaktadır. Mekteplerde okutulacak kitapların ait listeler, bildiğiniz gibi Vekâletten tebliğ edilmektedir.

DEVLET MATBAASI NE DİYOR?

Devlet Matbaası Müdürü ile görüşen bir muharririmize de muntaziley şu izahatı verdi:

— Mektep kitaplarının tab işi en azami bir sür'atle devam etmekte - dir. Yeniden bazı kitapların tab işi ikmal edilmiştir. Bunlar, hemen satışa çıkarılacaktır. Bütün mektep kitaplarının baskısı, bu ay nihayetine kadar muhakkak ikmal olunacaktır.

Hattâ belki, bu müddetten evvel de bütün kitapların tab işi ikmal edebileceğimizi zannediyoruz.

Diğer taraftan Maarif Vekâleti Neşriyat Müdürü Faik Reşit elyaz şehrimizde bulunmakta olup, her gün Devlet Matbaasında tab işinin bir an evvel ikmalile meşgul olmaktadır.

Devlet Demiryollarında bir teftiş

Devlet Demiryolları 9 uncu işleme Müdürü Cemal Hidayet bu sabah saat 7 de sabah servislerinin muntazam idare edilip edilmediğini ve memurların vazifelerine gelip gelmediğini teftiş etmiştir.

Denizyollarına devredilecek iskeleler

Sahillerimizin muhtelif yerlerinde de belediyelere ve sair yerlere idare olan 52 iskenin Denizyolları idaresine devredilmesi Vekiller Heyetince kararlaştırılmıştır.

Üniversite bugün törenle açıldı

Rektör Ankara'ya gittiği için açılış nutkunu Nurettin Ali okudu

Bugün Üniversite saat tam onda Tıp Fakültesi Dekanı Nurettin Ali'nin Rektör namına okuduğu bir söylevle açıldı.

Daha sabah erkenden Üniversitenin eski ve yeni bütün talebeleri salonu doldurmuş bulunuyordu. Törene gelen her profesör ve doçent gençlerin şiddetli alkışlarıyla karşılanıyordu. Saat on olduğu zaman Üniversitenin büyük Konferans salonu tıklım tıklım dolmuştu. Nurettin Ali alkışları arasında kürsüye çıktı. Kültür Bakanı Saffet Arıkanın manevra sahâsına hareketi münasebetile Rektör Cemil Bilselün Üniversiteye ait bazı prensip meselelerini halletmek için Ankara'ya gittiğini, bu yüzden açılış töreninde bulunamayacağını ve kendisinin mutad açılış nutkunu okuyacağını söyleyerek nutkuna başladı.

Rektör, bu nutkunda Üniversitenin beşinci çalışma yılına girmesi münasebetile yaptığı ve yapacağı işler, muhtelif fakültelerdeki ders vaziyeti ve alınan randaman hakkında izahat veriyor, bilhassa İstanbul Üniversitesinin iddiası, dünyanın sayılı üniversitelerinden biri olmak - tır, diyor.

Verilen izahata göre, Üniversite bu sene 189 u Tıbban, 132 si Hukuktan, 39 u Edebiyattan, 10 u Fenden, 53 ü Diğ Tababeti mektebinden ve 46 si Eczacıdan olmak üzere 419 mezun vermiştir.

Yine Tıbda mevcut bulunan 1583 talebeden 1198 i imtihana girmiş, 1083 ü muvaffak olmuştur. Hukukta 1160 talebeden 880 i imtihana girmiş

508 i sınıf geçmiştir. Fende 1154 talebeden 1077 si imtihana girmiş. 696 si kazanmıştır. Yabancı dil imtiha - nına 2393 talebe girmiş, Ancak 85 kişî muvaffak ol amamıştır.

Bu sene Hukuk Fakültesinde ikinci sınıfta kalan talebeler dört senelik değil, üç senelik rejim üzerinden tahsillerine devam edecekler, yani bu talebe, dört senelik rejimin üçüncü sınıfını teşkil edeceklerdir. Bu cihet ikinci sınıfta kalan talebeyi çok sevindirmiştir. Yalnız geçen sene birinci sınıfta kalan talebe de bu hakkın kendilerine teşmilini istemektedir.

Rektörün, Nurettin Ali tarafından okunan bu nutku Üniversitenin yüküklerimize tazimile bittikten sonra en kıdemli ve en kıdemsiz iki talebe birer söylev verdiler.

Tıbban İsmail Hakkı, en eski talebe namına yeni gelen arkadaşlarını ve profesörleri selâmladı.

Bundan sonra Üniversiteye yeni gelen talebe namına İstiklâl lisesi mezunlarından yeni Felsefe talebesi Sevim Ağah Levend kürsüye geldi ve çok alkışlanan kısa ve fakat vezir bir hitabe söyledi.

Sevim Levenden sonra, Riyaziye Profesörü Mizez alkışlar arasında kürsüye geldi ve ilk defa olarak dersini türkçe verdi. Profesör, hakikaten çok güzel türkçe öğrenmişti.

Üniversite, yarından itibaren açılmış bulunacaktır. Genç Üniversitelilere yeni ders yılında muvaffakiyetler dileriz.

Yeni bir karar

Mektep binalarının etrafında inşaat yasak edildi ilerde, mekteplerin yanındaki evler de yıkılacak

Bütün mekteplerin etrafında elverişli metrekil bir yer ayrılması, bu suretle mekteplerin çok güneş görmesinin temin edilmesi evvelce teklif edilmişti. Fakat şehircilik mütehassısı Prost ile hıfzıssıhha mütehassısı bu miktarı kâfi görmemişler ve bu tahdit sahası elli metreden yüz metreye çıkarılmıştır. Şimdi mekteplerin dört taraflarından yüz metrekil sahalardaki boş arsalar bina yapılmak için Belediye izin verilmemektedir. Bu hal bu gibi yerlerde boş arsası olanları zarara sokmaktadır. Vaki şehir planı tatbiki başlanırsa başlanmaz mekteplerin dört taraflarında mevcut binalar da yıktırılacaktır. Fakat o

Bakırköy Akıl Hastahanesi

Yeni pavyonlar inşa edilip büyültülecek

Bakırköy emrazı aklıye ve asabiye hastanesine yapılan müracaatlar çoğalmaktadır. Hastanedeki yatak adedi ile hastane pavyonlarının ihtiyaca gayrikâfi olduğu ve memleketin bütün akıl ve sinir hastalarına cevap veren müessesenin büyültülmesi kat'î surette teklif edilmiştir. İlk olarak 32 bin lira sarf ile büyük bir merkez pavyonu inşa edilecektir. Pavyon inşaatına önümüzdeki ay başlanacaktır.

Yeni Gümrük Kolcuları

İstanbul gümrüklerine kolcu aranıyor

Şehrimiz gümrükleri için yeniden kolcu alınması kararlaştırılmıştır. En aşağı orta tahsil görmüş ve askerliğini yapmış olanlardan kolculuğa talip olanların müracaatı, bu ayın 10 uncu gününe kadar Galatada İstanbul gümrükleri Başmüdürlüğünde kabul edilecektir.

Mesleğe alınacak bu kolculara 12 lira aslı maaş verilecektir. Kolculuk için, ortamektep mezunu genç kızlarımızın da müracaatı kabul edilecektir.

Kanalizasyon işi

Kadıköy cihetinde de ameliyata başlanıyor

İstanbul kanalizasyonu hemen ikmal edilecek

Kadıköy cihetinde kanalizasyon tesisatı yapılması ve Kurbalıderenin tahiri için Belediye ile Kanalizasyon Şirketi arasında ötedenberi cereyan etmekte olan müzakerat, müsbet bir şekilde neticelenmiş, yeni bir mukavelename hazırlanmaya başlanılmıştır. Bu mukavelenamenin imzası için kumpanya mümessilleri merkezlerinden talimat istemişlerdir. Mukavelename imza edildikten sonra şirket faaliyete geçecek ve evvelâ Kurbalıderesi tahir olunacak, bu iş tamamen bittikten sonra da Kadıköy kanalizasyonuna geçilecektir.

Diğer taraftan Belediye, şehirde henüz kanalizasyon yapılmayan yerlerin de modern lâğam tesisatına malik olmasını arzu etmektedir. Bu maksatla kanalizasyon faaliyetine yeniden hız vermek için önümüzdeki yıl bütçeye fazla para ayrılması derpiş edilmektedir.

Yeni Basılan Paralarımız

Dikkat: Eski 5 liralıklar 5 sene sonra geçmiyecek

Hazırladığını haber verdiğimiz yeni (5) liralık banknotlar bu ayın 15 inci gününden itibaren piyasaya tedavüle çıkarılacaktır. Memurların Rejisinin aylıklarında yeni 5 liralık banknotlardan da fazla miktarda verilecektir.

Eski 5 liralık kağıt paralar, 15 Bine mütdelele mecburî olarak eski 5 liralık kağıt paralar piyasada ve tedavüle geçmiyecektir.

Yalnız bu ilk 5 yıl içinde ellerindeki eski 5 liralıkları yenileri ile yıllık müruru zaman müddeti bira-

1947 senesi 15 Teşrinievveline kadar eski 5 liralıkları yenileri ile değiştirmeyenlerin ellerindeki eski paraları kat'iyen hiç bir yerde geçmiyecek, kabul edilmeyecektir.

Yeni 5 liralık banknotlarda Maliye Vekilinin imzası yerinde Merkez bankası Umum Müdürü ile Müdür Muavininin imzaları bulunmaktadır.

İstediğim gibi

HARP

«Harbi unutamıyorum. Çok isterdim. Bazan onu düşünmeden iki veya üç gün geçirdiğim oluyor. Fakat birdenbire onu görüyorum, hissediyorum, duyuyorum, tekrar tesiri altında kalıyorum. Ve korkuyorum. Bu akşam, güzel bir temmuz gününün sonudur. Ayaklarımın altında, sahra kızışmıştır. Hasad olacak. Hava, gök, yer hareketsiz ve sâkin. Yirmi sene geçti. Ve yirmi seneberi, hayata, ıstıraplara, saadete rağmen kendimi harbin tesirinden kurtaramadım. Bu dört senenin hasyeti daima bende. Damgalanmışım. Artakalanların hepsi bu damgayı taşıyorlar.»

Bu satırları her okuyuşumda ben de titriyorum ve ben de hatırlıyorum. Bu satırları yazan Umumi harbe girmiş, bulunduğu bölük seksen defadan fazla yeniden teşkil edilmiş, ve bölükten yegâne artakalmış olan büyük bir Fransız muharrihidir.

İfadenin sadeliği, hattâ şiriyeti karşısında insan harbin fecatini, vahşetini düşünüyör da siyasi olsun, iktisadi olsun, binbir ihtiras içinde gizli veya açık emeller peşinde koşan, beşeriyeti harbe sürüklemek için ellerinden ne gelirse yapan «baş»ların birer hastadan başka bir şey olmadığına hükmedeceği geliyor. Bir hasta ki, muhayyel bir istikbal için hâli feda eder, muhayyel bir dünya saltanatı için bugünkü hü-kümanisini tehlikeye koyar. Ve böyle mecnunların peşinde sürülerle koşuşları, yumruk sıkanlar, el kaldırarak olduğu da göz önüne getirirsek, yalnız o «baş»ların değil, kuyrukların da hastalığına, çılgınlığına körlüğüne hayret etmemek elde değil.

Eski Arap filozoflarından birinin şu fıkrası hatırlarda olsa gerektir:

Filozof, harbe gidiyor. Bir ok gelip, beynine saplanıyor, kalıyor. Filozofu geriye alıyorlar. Doktorlar gelip muayene ediyorlar ve diyorlar ki:

— Eğer oku çıkaracak olursak, beynine saplanmış bulunduğu için bir parça beyin de çıkabilir ve yaralı ölebilir.

Filozof sedyesinden derhal sesleniyor:

— Korkmayınız, çekiniz. Eğer ben de zerre kadar beyin olsaydı, harbe gelir miydim.

Son günlerin karışıklığı, harbe hazırlığı karşısında, beşeriyet kendini toplamaz, aklını başına almazsa, encamımız felâkettir.

Fikret Adil

Eski Vapurlar Satılıyor

Denizyolları idaresi eski vapurlarını satılığa çıkarmaya karar vermiştir. Bu maksatla ilk olarak bir zamanlar deniz hattının lüks bir yolu gemisi olan meşhur (Vatan) vapuru satılmak istenmişse de alıcılardan pek az bir para verdiklerinden ikinci bir müzayede açılmıştır.

Ancak bu müzayede sonunda (Vatan) vapurunu alacak müessese, denizyollarına para vermiyecek, idareye Zonguldaktan veya sair yerlerden kömür naklederek vapurun bedeli kömür navlunu ile ödenecektir.

Asrî çöpcüler!

Bütün temizlik vasıtaları son sistem olacak

Yeniden 150 modern araba ısmarlandı

Belediye, bütün temizlik vasıtalarını asrileştirmeye karar vermiştir. Bu maksatla nümune mahiyetinde olmak üzere iki nevi çöp arabası yaptırılmıştır. Bunlardan birisi el, diğeri at ile müteharrik arabalardır. El çöp arabaları 14 tane olarak kazalara dağıtılmış olup henüz tecrübe devresinde bulunmaktadır. Fakat at çöp arabaları için yapılan nümunenin son tecrübeleri yapılmış ve muvaffakiyetli neticeler alınmıştır.

Büyük bir fıçı şeklinde olan ve devrilerek içi kolaylıkla boşaltılması kabil bulunan ve hiç gürültü ve toz

Et ucuzlatılıyor! Hükûmet belediyelerden esaslı malûmat istedi Petrol ve benzinden sonra et fiyatları da indirilecek

Et fiyatlarının ucuzlatılması için bir müddettenberi Belediye reisliğince yapılmakta olan tetkikat çok ilerlemiştir. Bu sefer Belediye, et fiyatlarını asgari 10-15 kuruş indirmek imkânlarını aramaktadır.

Son zamanlarda Küçükçekmece Bostancı, Maltepe, Kartal, Pendik, gibi yerlerden ucuz aldıkları etleri perakende suretile şehre getirenlerin çoğalması ve fakir halkın yüksek fiyatla şehirden et alamaması da bu tetkikat esnasında göz önünde tutulmuştur.

Diğer taraftan, hükûmet de aynı mevzuu ele almış ve et fiyatlarını indirip memleketin her tarafında ucuz et satısını temin edecek tedbirleri tesbit etmeye başlamıştır. Bu tedbirler meydanında, ekser yerlerde çok yüksek olduğu görülen mezbahalar rüsumunu hafifletmek en başta gelmektedir.

Mezbaha rüsumuna kasapların ve nakliye şirketlerinin de kârı ilâve edilince, 20 kuruş safi fiyatı olan eti, halk 55 kuruşa yemektedir. Şeker, tuz, petrol ve benzin fiyatlarını indiren Hükûmet, şimdi de halkın başlıca gıdası olan eti halka ucuz mal etmek işini muhakkak halletmeye karar vermiştir.

Dahiliye Vekâleti, bu maksatla, mezbahaların faaliyeti ve et sarfiyatı ve buna ait sair hususlar hakkında vilâyetlerden ve belediyelerden bazı malûmat istemiştir. Bu malûmat, et fiyatlarının indirilmesi için yapılan tetkikata esas olacaktır.

Mezbaha rüsumunu tamamen kaldırmak veya gayet cüz'îye indirmek suretile belediyelerin kaybedeceği varidatı diğer bir şekilde yine belediyelere temin edecektir. Bütün memlekette etin ucuzlatılması işi, en kısa bir zamanda halledilecektir.

İstanbulda Avcılar Çoğaltılacak

Bu yıl bildircin pek az avlanıyor

Av mevsimi geldiği için avcılar cemiyeti azasının ve cemiyet hari-cindeki avcılarının faieyeti artmıştır. Yalnız bu yıl av hayvanları azdır. Ezcümle keklik, sansar, tavşan gibi hayvanlar bol ise de bilhassa bildircin diğer yıllara nazaran çok az avlanmaktadır.

Avcılar cemiyeti, halkımızın avcılığa karşı olan alakasını arttırmak maksadile bu yıl propaganda yapacak, radyoda da av hikâyeleri ve avcılık hatıraları anlatılacaktır. Ayrıca avcılık hakkında konferanslar verilmesi de istenmektedir.

Van gölünde ilk vapur

Haliçte, Fabrikalar ve Havuzlar İdaresinin fabrikasında yapıp parça halinde Vana gönderilen yeni vapur, bu ayın 2 nci günü ilk defa merasimle Van gölüne indirilerek işleme başlamıştır.

Emniyet Memurları Kursu başlıyor

Emniyet memurları için açılacak ihtisas kurslarının noksanları ikmal edilmiştir. Kurslar ilk, orta ve yüksek kısımlara ayrılmıştır. İlk kısımda npolis memurları, orta kısımdan komiserler, yüksek kısımdan ise başkomiserlerle Emniyet memur ve müdürleri geçeceklerdir.

Derslere Teşrinievvel nihayetinde başlanacağından şimdiden muhtelif vilâyetler Emniyet kadrosundan ayrılan memurlar Ankara'ya toplanmaktadır.

Kursun yüksek kısmına bu sene 25 başkomiserle Emniyet memuru gönderilmiştir.

Genç bir Ressamımızın Muvaffakiyeti

Turgut Cansever dün ikinci sergisini de açtı!

Ressam Ali Sami Boyarın müstait talebelerinden Turgut Cansever isminde bir genç geçen yıl Eminönü Halkevi'nde açtığı bir sergi ile ilk sanat mah-

sullerini bize göstermiş ve sevdirmişti.

Henüz 18 inci hayat yılında olmasına rağmen yaşlı ve tecrübeli ressamların güzide maharetilerle fırçasına sahip ve hâkim olan aynı genç, genç yıl eserleri üzerinde topladığı takdir ve alâkadan aldığı cesaretle dün ikinci resim sergisini de yine aynı salonlarda açmıştır.

Turgut Cansever'in sergisinde bu sene (73) resim vardır. Bu 73 yağlı boya etüdün içinde hepsi muvaffak olmakla beraber bilhassa (Yıldızlar), (Sarayburnuna bir bakış) ve (Yenikapıya bir bakış) en çok alâka ve gözü çeken eserlerdir.

Kaçak İş Yapanlar

55 patron müddeiummiliğe verildi

Şehrimizde İş Kanununa ve bunun emrettiği nizam ve emirlere tâbi olmaları icap ettiği halde beyanname vermekten kaçan birçok gizli ve kaçak iş yerleri ve müesseseler meydana çıkarılmıştır. Faaliyetleri hakkında iş daairesine haber vermeleri mecburi iken bunu yapmayan ve işçilerini kanun hükümlerinden istifade ettirmemek isteyen bu gibi müesseseler ve fabrikaların sahipleri derhal Müddeiummiliğe teslim edilmişlerdir.

İş dairesi müfettişleri bu hususta sıkı bir şekilde kontrola devam etmektedirler. Şimdiye kadar Müddeiummiliğe bu şekilde 55 müessese verilmiştir.

Hendek kazasında elektrik yapıldı

Elektrik kullanan şehir ve kasabalarımız günden güne çoğalmakta ve her gün yeni bir yer daha elektrikle kavuşmaktadır. Ezcümle son defa Adapazarından 30 kilometre mesafede bulunan Hendek kazasına da elektrik getirilmiştir. Elektrik kuvveti, Hendegin beş saat ilerisindeki Herakli köyü yakınındaki büyük dağda akan muazzam şellâleden elde edilmiştir. Elde edilen cereyan çok kuvvetli olduğundan buradan Adapazarına da elektrik verileceği ve bu suretle hâlen mazotla işliyen ve çok sönük bir takatte olan Adapazarı elektrikliğin bir kat daha kuvvetleneceği söylenmektedir.

Halk Filozofu diyor ki:

Kötü resimler ve Sahte antikacılık

Şehir kadar büyük, koskoca transatlantikler harıl harıl limanlarımızda seyyah taşıyor. Otomobiller bu seyyahlara İstanbul dört köşesini gezdiriyor. Bizans ve Osmanlı devrinden kalma eserlerle, yeni umranile, tarihini yakından görmek için İstanbulu karış karış dolaşıyorlar ve tekrar dev gibi gemilerine binerek başka diyarlara kaçıyorlar. Hemen her seyyah gittiği, gezdiği, gördüğü yerlerden yuvasına dönerken oraların bir hatırasını götürmek ister. Bunlar kimi oranın an'anevi eşyalarından, mamulâtında birer küçük nümune ile, kimi de oranın resimleriyle vatanına dönerler.

Fotoğraf en ucuz bir hatıradır. Fakat şöyle biraz portföyü şişkin bir gezgin, oranın ressamlarının el marifetlerini satın almak suretile hem oranın manzara ve tiplerini, hem de oranın kültür ve san'atini elde etmek ister. İstanbulda kalacağı birkaç günlük sayılı seyahat programına ressamların adreslerini arayarak, atelyelerini ziyaret ederek bunu temin ve tedarik etmesi güç, hattâ imkânsız bir şeydir de. Bunun için bazı ressamlar, bu seyyahların işlerine yarayacak eserlerini vapurlarına kadar göndererek veya götürerek onlara suhulet ve kendilerine kâr temin etmektedirler. Seyyah vapurlarında İstanbul manzaralarından yapılmış tablolar satılır.

Şimdi bu resimleri yapan ve satan kimlerdir? Hangi ressamdır? diye tabii merak ettiniz. Bu ressamlar, henüz dilleri bile Türkçeye alısmamış, Rus mütecilleridir. Resimlerini Türk resmi diye, takunyeli, salvarlı, çingene kadınlarını İstanbul kadını diye; poturlu, cepkenli yoğurtçuları Türk tipi diye satmakta ve bunlar memleket hudutları dışında asıl Türkün fena propagandasını yapmaktadırlar.

Haber alıyoruz ki son günlerde Polis Beşinci Şube Müdürlüğü bu gibi küstah ve sahte san'atçıları bu kötü alışverişten menetmiştir. Sevindik. Bir de atelyesinde kirli renklere boyayarak, eskiterek halis Türk mahdır diye seyyahlara yutulurulan matahların önüne geçmek kabil olsa, şu sahte antikacılıkla mücadele edilebilse.

Halk Filozofu

Yeni konservatuvar talebeleri

Bu yıl, Konservatuvara yazılmak için 298 genç bayan ve bay mürecaat etmiştir. Ahiren edilen imtihanlarda bunların, ancak 85 i muvaffakiyet kazanarak Konservatuvara kaydedilmiştir.

Evkafta bir tayin

Kadıköy Vakıflar Direktörlüğü memurlarından Rahmi Toracı Ankara Vakıflar Umum Müdürlüğü Hukuk Müşavirliği kalem şefliğine tayin edilmiştir. Rahmi Toracı, uzun zamanı mandanberi Vakıflar İdaresinde hukuk işlerinde çalışmış, kıymetli bir hukukçumuzdur.

Birimizin derdi Hepimizin derdi Az aylıklı işçilerin vergisi

İmzası mahfuz bir okuyucumuz yazıyor:

Fabrika ve diğer tüccarların yanında çalışan müstahdeminden olup da 60 kuruş yevmiyesi olan gün işçileri hakkında patronları tarafından beyanname verilerek kazanç vergisi alınmaktadır.

Halbuki kazanç kanununda, yevmiye 60 kuruş, yani ayda 18 lira ücret alanlardan kazanç ve emsali vergilerin kesilmeyeceği alâka-darlara tebliğ edildiği halde bazı fabrika ve müesseseler tarafından kazanç vergisi kesilmesi bir işçilerin mağduriyetini mucip olmaktadır. Seyyar esnaflarda ise 60 kuruş, kazançtan muaf olduğu halde bunların da bazıları müphem olan vergileri büyütme suretile kazanç vergisi tarhedilmektedir.

Acaba bu seyyar esnaflara bir kolaylık ve iyilik olmak üzere, kazanç vergileri cemiyetleri tarafından tesbit edilen bir yevmiye ile şubelere gönderilip o suretile tahsil edilemez mi?

Fabrikası

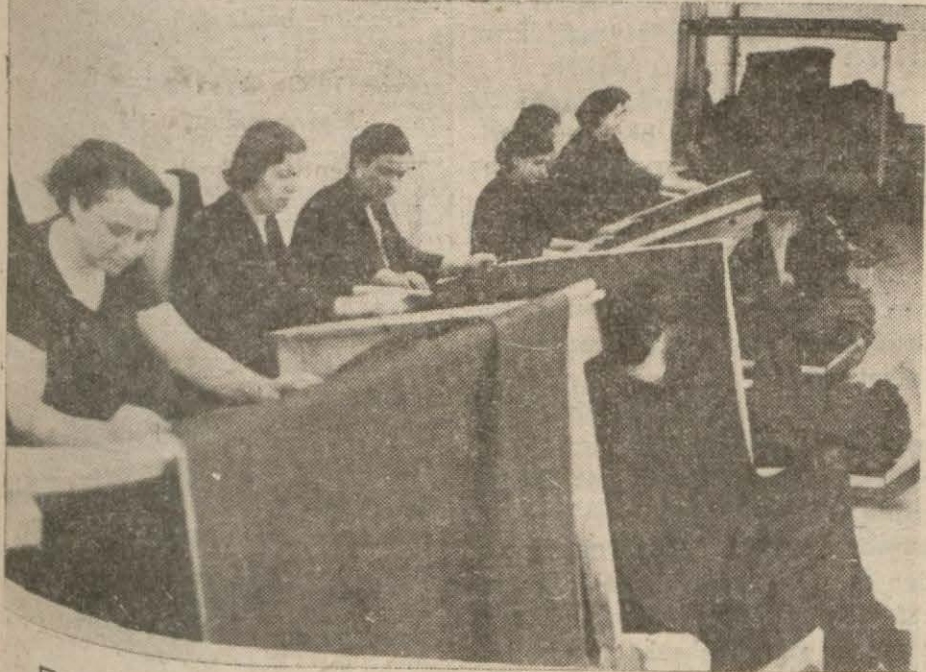
Türkiyenin ilk mensucat fabrikasında 1200 işçi nasıl çalışıyor?

Feshane fabrikası bir senede bir milyon metreden fazla kumaş imâl ediyor!

Kumaşlar, Battaniyeler, Bayraklar, giydiğimiz, kullandığımız bütün kumaşlar nasıl meydana geliyor?

Yapağı halindeki yünlerin top top kumaş olması için neler lâzım?

Röportajı yapan: **Nusret Safa Coşkun**

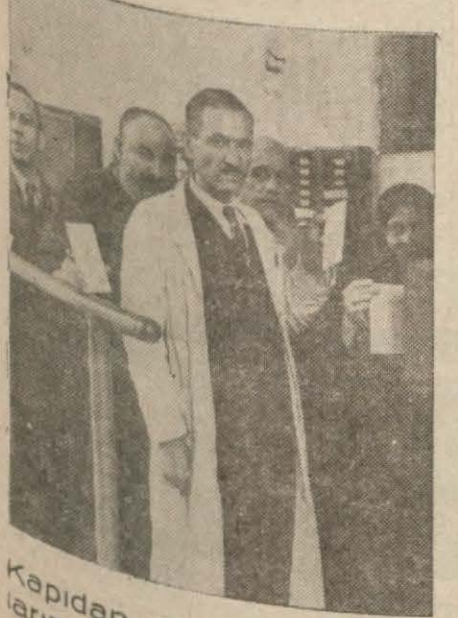

Fabrikanın kumaş kısmında çalışan kadın işçiler

Leğen içinde çocukların yüzü - düklere kâğıt kayıklara benzeyen ve kalkması ile yeni bir iskeleye uğrayıp durması bir olan, Halîç vapu - runda, harap ve ankaş yığını bir ge - uzanan sahili ve denizin kirlî ve bu - lanık rengini seyrederken, şöyle dü - şünüyordum:

— Saat şimdi tam on.. bu gidışle Allah kısmet ederse kırk dakikada ta da fabrikayı pekâlâ gezebiliriz. Şöyle böyle tam saat 13 de İstanbul - da olabiliriz. Öğleden sonraki işlere de ferah vakit kalır.

Feshane Fabrikasını gezmeye gi - diyoruz. Ne yalan söylüyeyim, şim - diye kadar Feshane Fabrikasının

Kapıdan giren işçiler kart - larını otomatik saate kaça - tırdıklarını tesbit ettiriyorlar

mini iştir, kumaşlarını giyer, bay - raklarını kullanırdım, amma bu mü - essese nerdedir, nasıl işler, kat'iyen bilmiyordum.

Sen de, iki gözüm, ne biçim İstan - bullu ve nasıl gazetecisin, diye sakin beni ayıplamayın.

Fabrikayı, gidip görmek icabetti - ği zaman bana tarif etmişlerdi:

— Feshane Fabrikası, Eyüple Def - terdarın ortasındadır. Nerde inersen in, beş dakika sonra kendini fabri - kanın kapısı önünde bulursun!..

Allahtan yanımda bulunan fo - toğrafi arkadaş buraların yabancı - sını değil... Çünkü on sene var ki, Halîç vapuruna binip de Eyübe, Defter - dara gitmiş değilim. Küçükken an - nem beni Eyüpsultan hazretlerini zi - yarete götürür, biraz uslanmam için türbenin kapısından dua eder ve et - tirirdi. O zamandanberi yollar ge - çti. Ben bir Avrupa seyahatine çıkar gi - bi bir hâdise telâkki ettiğim Eyüp yolculuğunu unuttum, yalnız yolcu - luğu değil, belki Halîç denilen bu bu - lanık renkli, Frenklerin altın boy - nuz dedikleri, bizim keçi boynuzu kadar değer vermediğimiz şu havuz azmanı suyun nihayetinde bir Eyüp olduğunu bile..

Vapur, Sütlüceye yanaşırken, ar - kadaşım parmağıla karşı sahili gös - terdi:

— İşte Feshane Fabrikası...

— Hangisi?..

— Nasıl hangisi?..

— Orada bir sürü fabrika var, bun - lardan Feshane hangisi demek isti - yordum.

— O gördüğün fabrikalar baştan - aşağı Feshanedir.

Eyüple Defterdarın arasına bir fil gibi uzanmış muazzam tesisata hay - retle baktım ve ilâve ettim:

— Biz, hâpı yuttuk, cancağızım, çünkü bu fabrika bir saatte değil, bir günde gezilmez.

Eyübe, türbeyi ziyarete gelmiş bir kaç kadınla, bizden başka kimse in - medi. Âdeta İstanbul'un bir kenarın - da, bir çoklarının Kudüs gibi mu - kaddes bir şehir telâkki edilen dört çevresini mezarlıklar kaplamış E - yübün dar, fakat sevimli, çarpık ve tenha sokaklarından ana caddeye çıktık. Beş dakika sonra fabrikanın kapısından çıktık.

Kapıcı, ne istediğimizi sordu. Ken - dimizi tanıttık. Bizi idare şefinin he - men kapı yanındaki odasına aldık - tan sonra içeri haber vermek için te - lefonu eline aldı. Kime telefon etti - ğini bilmiyoruz. Yalnız kapıcının meçhul muhatabı: «Nerden gelmiş - ler!» diye sormuş olacak ki, adam - cağız ağzını âhizeden uzaklaştıra - rak bize sordu:

— Nerden geldiniz, diyeyim?

— Son Telgraf'tan gelmişler, de - yiniz!..

Bizden cevabı alınca hemen mik - rofona cevap verdi:

— Son Telgrafla gelmişler bayım!.

Arkadaşla gülümsemekten ken - dimizi alamadık.

— Hayır, zarfın içinde posta ile gelmiştir, de, diyecektim, sevimli muhatabımın hem bize karşı göster - diği alakayı azaltmamak ve hem de ağzında yanlışlıkla bir espi halini alıveren küçük hatasını yüzüne vur - mak nezaketsizliğini göstermek ist - emedim.

Teknisyenler makineden çıkan bir kumaşı tetkik ediyorlar

Bir kaç dakika sonra, fabrikanın cidden misafirperver ve nazik idare şefi Bay Bedri Uğur bizi selâmlı - yordu.

Kendisine, (Feshane fabrikasında bir saat!..» isimli röportajımız için fabrikayı gezmek arzusunda bul - duğumuzu söyledik, gülümsedi:

— Vallahi Bayım, dedi, bilmem ki, pek bir saatte gezebilirsiniz. Her hal - de bu yazıya bir saat değil, bir gün demek lâzım gelecek. Çünkü sabah - leyin yedide gelseniz, ancak akşam dört buçuğa kadar bitirebilirsiniz.

— Hakkınız var. Ben vapurda ken - di kendime yazıya bir saat başlığımı koydum, amma, fabrikanın önüne geldikten sonra bizim bütün hesaplar altüst oldu. Galiba burada akşamı edeceğiz.

(Devamı 6 ıncı sayfada)

Saat 12.. İşçiler kemâlî iştihâ ile radyo dinleyerek yemeği yiyorlar

Paris sergisinde:

Sabık İngiliz Kralı refi - kasile sergiyi gezer - ken halk kendilerini coşkunlukla alkışladı

Sabık Kralın nikâhını kıyan Papas Anderson kilisesinden çekildi

Sabık İngiliz Kralı Dük dö Vindsorun Fran - sada nikâhlarını kıymış olan ra - hip Anderson a - leyhine İngiltere - de çok şeyler söy - lenmişti. Angli - kan kilisesi tara - fından hücumlara uğrayan Ander - son, altmış yaşla - rındadır. İngilte - rede Darlington - daki kilisesine ve cemaatine veda e - derek artık ayrıl - mak mecburiye - tinde kalmıştır. Geçen gün, vedaî münasebetle bir âyin yapmış ve cemaatine demiş - tir ki:

— Beni unutm - manızı söyleyecek değilim. Çünkü bi - liririm ki, beni un - tacak değilsiniz. Size kendimi hatırl - latmak için vakit vakit buraya gel - mek de lâzım değildir. Çünkü bu ka - sabamın papası mazide bir gün İn - gilterenin sabık kralının dinî nikâ - hını yaptı, diye tarihi geçecektir. Bir gün gelecek, çocuklar öğrenecek - tir ki, İngilterenin bir hükümdarı sevdiği bir kadın için tac ve tahtını bırakmıştır ve küçük bir kasabamın papası da onların izdivacını takdis etmiştir. Bu papas bu yüzden kilise - nin tevcehühünü kaybetmiş, fakat cenabı hakkın verdiği mükâfâtı ken - di vicdanında bulmuştur.»

Papas, bundan sonra on seneden - beri orada vazife yaptığını söyleye - rek, geçen bu on sene zarfında tees - süf edeceği hiç bir şeye tesadüf et - mediğini söylemiş ve bir daha dön - miyeceğini ilâve ederek cemaatine veda etmiştir. Papas, bu kasaba - daki ruhanî vazifesinden daha evvel istifa ettiğini söylemiş, lâkin sabık

Dük ve Duşes Paris şergisinde

kralın evlenmesi meselesine ima e - derek demiştir ki:

— Lâkin öyle mühim bir takım hâ - diseler oldu ki, bu istifamı tacil et - ti. Bu hâdiseler dünyayı sarstı, her - kes bunu bilir, siz de bilirsiniz. Bir de bazı kimseler, benim Dük dö Vind - sorun izdivacı meselesinde maddî menfaatler takip ettiğimi zannetmiş - lerdir. Böyle bir şey yapmadım. A - merikaya gitmiştim, fakat şimdiden sonra ne yapacağımı bilmiyorum. Ben de işsizler arasına karışmış bir işsiz adamım şimdi. Amerikada bana bazı işler teklif edildi. Fakat ben, İn - giltereyi tercih ederdim, fakat Ame - rikadaki işleri nazarı dikkate almam lâzımgelir. On beş gün kadar evvel de Dük dö Vindsora bir mektup yaz - dım, kendisinden bir cevap bekli - yordum. Fakat bu mektubum, kendi - sinin yanında hususî bir rahip o - larak bulunmak gibi bir teklif ma - hiyetinde değildir.

Filistinde mücadele devam ediyor

(4 ücül sayfadan devam)

günü kaza kaymakamı Andrev Pel - land ile polis muhafızı öldürülmüş - tür.

Bu vaziyet üzerine, hükümet bir takım kimseler aleyhine takibata girişmiştir. Bu kimseler, Filistinin sükûnunu ihlâl etmekle manen mes - ul oldukları gibi, memleketin emni - yeti için kendilerinin tevkifine lü - züm görülmüştür.

Binaenaleyh, Fevkalâde Arap Ko - mitesile Millî Komitenin gayri ka - nunî birer teşekkül oldukları ilân olunur. Tevkifleri için emir veril - miş ve isimleri aşağıda yazılı olanlar Filistinden dışarı çıkarılacaklardır: Cemal Efendi Elhüseynî, Ahmet Hil - mi Paşa, Fuad Efendi Saba, Yakup Efendi Hüseyinî, Doktor Hüseyin Fah - ri Efendi Elhalidî.

Hacıülâyn Efendi Elhüseynî, ev - velce bulunduğu müslüman fevka - lâde meclisi riyasetinden azledil - miş, ve evkaf heyeti umumiyesi aza - lıktan da el çekirilmiştir.

Cemal Efendi Hüseyinî, Arap Fır - kasının Reisidir. Ahmet Hilmi Paşa, Arap Bankası reisidir. Fuat Efendi Saba, Arap Fevkalâde Komitesinin reisidir. Yakup Efendi Hüseyinî Genç Araplar Cemiyeti Reisidir. Doktor Hüseyin Halidî İslahat Fırkası rei - sidir. Hacı Emin Efendi Hüseyinî Fi - listin Baş müftüsü olup Filistindeki İngiliz idaresine muhalif olarak mev - cut bulunan teşekkülü idare etmişti. Filistinde tetkikat yapmış olan İn - giliz heyeti tarafından verilen ra - porda, kendisinden bahsedilirken; «Filistinde en nüfuzlu bir Arap» diye bahs olunmuştur. Filistindeki fev - kalâde Meclisin reisi sıfatile Emin Efendi Elhüseynî senede 60,000 İn - giliz lirası varidatı olan bir teşek - külin, yani Filistin müslüman evka - fının başında bulunuyordu.

Ay tutulması mı? Güneş tutulması mı?

Geçen gün Londrada yapılan par - lak ve kibar bir düğünde genç bir bayanın yüzünün yarısını böyle bir şapka ile örttüğü görülmüştür. Lon - drada yeni bir şapka modası çıkaran bu mis, her halde bir hâdiseye se - bep olmamıştır.. denilemez.

Dünyanın en müthiş sefalet eksiri: Kokain!

Kokain iptilâsı yüzünden sahte reçete bastıran prensesler, Doktorların imzasını taklit eden genç kızlar da vardı!

Esrar tekkelinde kullanılan tâbirlerden birisi de şu idi:

— İkişi var!

Bunun manası şudur:

Tekkelerde nargile ismarlıyan müşterilerden bazılarının paraları çıkışmaz. Yirmi kuruşa bir nargile yapıldığı için, ceplerinde on kuruşu olanlar, tekkeciye söylerler, o da o-cakçıya:

— İkişi var!

Diye seslenir ki, paranın on kuruşunu benim hesabıma yaz, on kuruş bende, demektir.

Esrarın dalgası meşhurdur: Önündeki küçük bir su birikintisini deniz gibi görenler, burunlarının yangın kulesi gibi büyüdüğünü zannedenler çoktur.

Esrarın bazı garip tecellileri daha vardır: Meselâ, şimdi Anadolu'da bir banka şefi olan bir arkadaşımız, bir hamam tasının içine usukumu balığı doldurmuş, pişsin, diye yanmamış kömürün üstüne koymuş, saatlerce başında beklemiştir!

Esrar raki gibi değildir. Tahribatı rakıdan çok müthiştir. Yalnız çok istihâ verir, esrar içenler, çok yemek yerler. Rakı insana ne kadar cüret ve cesaret verirse, saldırtırsa, esrar da o derecede miskin, uyusuk yapar. Rakı sarhoşu kavgâ arar, kavgâ çıkarır, atılır, esrar mastoru daima kavgadan, gürültüden kaçır, bir köşeye büzülür, dalga geçer, kendi kendine saçma sapan şeyler söyler, durur.

Esrarkeşlerin kendilerine maksus tâbirleri, argoları vardır. Fakat çok mahduttur. Misal vermek için bir kaç tane yazıyorum:

Mastor = Sarhoş
Harman = Esrarsız kalmak
Dalga geçmek = Esrar sarhoşluğu, esrarın verdiği zevk, neşe
Lâmcımim = Yarım keyifliyim.
Kazanım kaymıyor = Başım dönüyor.

Şu da esrarkeşlerin en çok söyledikleri şarkılardan birdir:

İçtik olduk cümlemiz mastor,
Pirimizden aldık destur
Kimi harman, kimi mastor
Yandık, yandık, of of!

Esrarın kötülüklerini, esrarkeşlerin mastorluklarını, zomluluklarını yazarken, (kokain) ve (heroin) den de bahsetmek, bu iki yaman zehirin tahribatını da anlatmak lâzımdır.

Filhakika, esrarın çok revaçta olduğu devirlerde (kokain) ve (heroin) gibi keyif verici zehirler, İstanbul'da malûm değildi. Hatta adlarını bile kimse bilmezdi. Tabii doktorlardan başka...

Kokain İstanbul'a Rus mütecileri ile beraber geldi. Harimimize kadar sokuldu. Genç, güzel, şuh, çapkın, bir kahkahanın ruhu kadar şen ve kıvrak Rus yosmalarile, sahtekâr

haraşolarla beraber, bütün İstanbulu sardı, doladı, kucakladı.

Müteareke devrinde, hangi bara gitseniz, hangi birahaneye uğrasanız, hangi pastacıda otursanız, yanınızda masada, bir genç kadının, genç bir erkeğin, bir Rus dilberinin, bir Rum yosmasının, bir Ermeni güzeline, günahkâr bir Yahudi kızının tıpkı enfiyekeşler gibi burunlarına beyaz bir toz çektiklerini gördünüz.

Parizyana'da, Titanik bar'da, Kat Kolom'da, Atlântik bar'da, sokak içlerindeki meyhanelerde, bodrum pasajlarında, Asmalımescidin çalgılı birahanelerinde, velhasıl Beyoğlunun, Galatanın bütün birahanelerinde, kokain, tıpkı bir Şam fıstığı gibi tabaklara doldurulur, masanın ortasına konur, etrafında oturanlar, tutam tutam çektikleri gibi, masa masada dolayan konsumasyoncu kadınlar da, kâğıtlardan küçük borularla çekerler, çekerler, sonra sonsuz bir hulya içinde kucaktan kucaca atılırlardı.

O zamanlar, kokain çok ucuzdu. Bir gramlık şişe bir, bir buçuk liraya kadar alınırdı.

Sokak köşelerinde, pastacıların önünde, kokain satıcıları durur, müşterilerine satarlardı. Şişe ile alınıyanlar, «piriz» denilen paketlerle (Devamı var)

RADYO

BUGÜNKÜ PROGRAM

Saat 18,30 plâkla dans musikisi, 19 viyolon solo: Seyfettin Asal tarafından, 19,30 spor müsahabeleri: Eşref Şefik tarafından, 20 Sadi ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları, 20,30 Ömer Rıza tarafından arapça söylev, 20,45 Fas-11 sağ heyet, 21,15 orkestra, 22,15 Ajans ve borsa haberleri ve ertesi günün programı, 22,30 plâkla sololar, opera ve operet parçaları, 23 son.

YARINKİ PROGRAM

Saat 12,30 plâkla Türk musikisi, 12,50 Havadis, 13,5 Muhtelif plâk neşriyatı, 14 son.

İstanbul Belediyesi Şehir Tiyatroları
saat 20-30 da
Kuru Gürültü

DRAM: 3 perde 16 tablo
Yazar: Türkçesi: Shakespeare M. Şükrü

İSTANBUL BELEDİYESİ ŞEHİR TİYATROSU
saat 20-30 da

Toka

OPERET: 5 perde komedi

Yazar: Türkçesi: Edvar Burde Fikret Adil

Pazar günleri 15.30 da Matine

Feshane Fabrikasında bir gün

(5 inci sayfadaki devam)

BAŞ MÜHENDİSLE BERABER

Bay Bedri telefonla fabrikanın baş mühendisine geldiğimizi haber verdi. Bir iki dakika sonra da, o gün bizim için bir hayli, bir hayli değil, pek çok yorulan kibar ve nazik rehberimiz bizi baş mühendisin odasına kadar bizzat götürmek lûtfunda bulundu.

Fabrikada yalnız kumaş değil, galiba nezaket de imal ediliyordu. Çünkü kapıcıdan, işçisine, işçiden şeflerine, şeflerden baş mühendise kadar herkesten derin bir misafir-perverlik ve ikram gördük.

Fabrikanın değerli ve çalışkan baş mühendisi Bay Fahri Bekiroğlu Halici kucaklıyan aydınlık ve zevkle döşenmiş odasında bizi nazik ve kibar bir jestle karşıladı.

Bir müddet dinlendikten sonra, kendisinden fabrika hakkında malûmat rica etti. Arzumuzu memnuniyetle is'af etti ve aşağıda okuyacağımız izahatı verdi:

— Fabrika, Türkiye'nin, en büyük yünü mensucat fabrikasıdır. Hususiyeti, hakiki bir yün kombinasyonu olmasıdır. Bizim mikyasımızda Türkiye'de başka bir fabrika yoktur. Senede bir milyon metreyi müteceviz kumaş imal ederiz, bir milyon kiloyu müteceviz memleket ya-pağısı satın alır ve işleriz. Tesi-satımız, çok modernidir. Kirli yap-ağı fabrikaya girer, satılmaya âmade mamul kumaş olarak çıkar. Yerli yap-ağılarımızdan büyük miktar kul-lanır ve taranmış iplik de yaparız. Bunun için de Bursadaki Merinos fabrikasının küçük bir modeli şubemiz vardır.

— Ham madde hususunda, harice muhtaç oluyor musunuz?

— Evet, ince piyasa kumaşları için Avrupadan iplik getirtilmektedir.

FABRİKA KİMİN?

— Fabrikamız teşkilâtı hakkında izahat lûtfeder misiniz?

— Fabrikamız Sumer Bankın mali olan (Türkiye Yünü ve İpeldi mensucat Fabrikaları Anonim Şirketi) nin malıdır. Mes'ul bir baş mühendis marifetile idare olunur.

— Ne kadar işçinin var?

— 1100 ile 1200 arası. Fabrikamızda mühim miktarda kadınlar ve kızlar da çalışır.

— İş kanunu, tamamen tatbik ediliyor, değil mi?

— İş kanununu tatbika fabrikamız çoktan hazırlanmış, kanun mer'iyete girmeden üç ay evvelden bir hazır-lık devresi geçirmiştir. Kanunun in-tişariyle kırk sekiz saatlik mesai haf-tasının derhal tatbikına başlanmış-tır. Fabrikamızın içtimai teşkilâtı calibi dikkattir, zannımdıym.

Revirimiz, doktor, dişi, hasta bakıcı, servislerimiz muntazaman bulunduğ gibi şehir ve hususi hastanelerden geniş miyasta ve bu me-yanda Adalar ve Yakacak sanator-yomlarında lüzum görülen işçileri-mizi tedavi hususunda azami istifade etmekteyiz.

FABRİKADA YEMEK?

Fabrikamızın, bir de işçi istihlâk kooperatifi vardır. Bunun büyük fay-daları görülmektedir. Belki gör-müşsünüzdür, kapının yanındaki bak-kal dükkânı, bu kooperatifin malıdır. Bilhassa kooperatifin tesis et-tiği kantinde her gün beş yüzden fazla işçi yedi buçuk kuruş muka-bilinde yemek yemektedir.

Meselâ, bugünkü yemek, şundan ibarettir:

Dörtte bir kilo beyaz ekmek, etli

türlü, pilâv ve Firigidaire'de soğutulmuş, filitre edilmiş su... Bundan maada, arzu edenler cinsine ve gü-nüne göre yüz para veya beş kuruş mukabilinde komposto veya yassı ka-dayılı alabilirler. Fabrikamızın bir de radyo-gramofonu vardır, istirahat zamanlarında avluya ve bahçeye neşriyat yapar.

— Fabrika, neler imal ediyor?

— Senede bir milyon metreyi müteceviz kumaş yaparız. Muazzam bayrak malâthanemiz vardır. Bay-rağın şalisini, ham yapağıdan itiba-

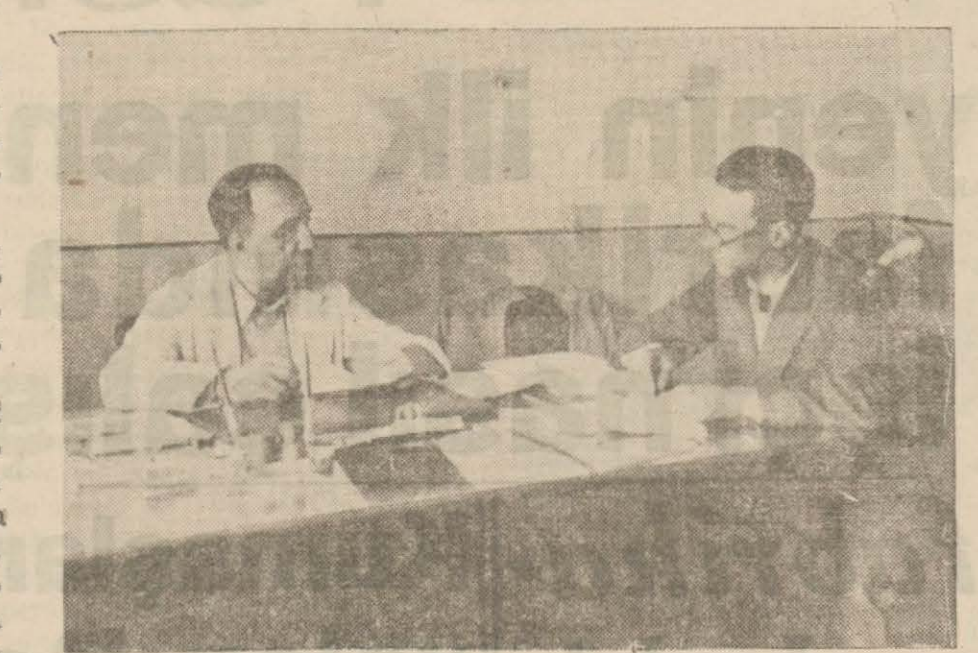
bir hava ile, kemali istihâ ile yerken biz onları seyrediyoruz.

Bütün memurlar, şefler, amele ile birlikte yemek yiyorlar. Bize de ik-ram edilen bu yemek, mübâlagasızca diyebilirim ki, en meşhur lokantalarımızla boy ölçüşecek kadar nefis. Gerek yağları, gerekse pişirilişları hakikaten güzel...

İŞÇİLERİN ARASINDA

Yemekten sonra grup grup topla-nan işçilerin arasında dolaşıyoruz.

Kimi güneşe karşı uyku kestiri-yor, kimi şarkı söylüyor. Bazıları ha-

Fabrikanın baş mühendisi Fahri Bekiroğlu muharri-mimize izahat veriyor

ren kendimiz imal ettiğimiz gibi, bo-yasını, dokumasını ve işlemesini ken-diimal âthanelerimizde yaparız Bay raklarımızın bilhassa kanunî şekil-lerinin kontrolü ve malzemesinin evsafı, en sıkı mürakabeye tâbidir.

Fabrikamızın bundan maada imal ettiği mensucat cinslerine gelince: Bunlar her türlü askerî kumaşlar, in-ce ve kalın sayaklar, münevvis şulâkiler, muhtelif halk sınıflarını sağ-lam, zevkli ve ucuz giydirecek ma-mulât ve Avrupa ipliklerinden ma-mul ve hariç mallarla muvaffaki-yetle rekabet etmekte olan her ne-vi ve en nefis piyasa kumaşları en sağlam ve en ince battaniyeler ve saire...

HEPSİ TÜRK

— Fabrikada ecnebi mütehassıslar var mı?

— Hayır, kat'iyen.. Fabrikamızın baş mühendisinden meydancısına kadar bütün unsurları Türktür.

Çok âhenkar bir sesle bana bu u-zun izahatı veren değerli baş mühen-dis, konuşması bittikten sonra:

— Şimdi, yemek vakti... beraberce yemeğimizi yedikten sonra, size fab-rikayı gezdiririz. O zaman, müesse-memiz hakkında daha iyi fikir sahibi olursunuz, diyor.

Saat tam 12..

Fabrikamızın düdüğü çalıyor.

Mahşer gününde İsrafil peygam-ber borusunu öttürdüğü zaman nasıl bütün ölü âlem canlanacak ve ihti-yarlarını anlattıkları bir muazzam kaynaşma olacaksa, burada da biz şimdi onun küçük bir nümunesini seyrediyoruz.

Düdük sesile, ölü bir sükûnet için-de bulunan fabrika, motör seslerini örten bir gürültü ile doldu. Fabrika-nın dört bir tarafından fişkıran genç ihtiyar, kadın, erkek 1200 kişilik bir kalabalık kantine doğru koşmaya başladı.

Üç buçuk saatlik bir çalışmanın verdiği yorgunluğa rağmen, temiz masalarda, pegetelerle, kaşık çatal-rile fabrikanın kendilerine sunduğu ucuz yemeği, radyonun çaldığı nefis

şunu kabul mecburiyetinde kaldı. Lâkin, hislerini bir tarafa bırakarak sorguya geçti:

— Sizden de, arkadaşınız Senter için olduğu gibi, şimdiki Namot'un ölümü hakkında bir şey soracak de-ğilim. Yalnız, bana, Gribbe vurulup, kaybolduğu zaman nerede olduğunu söyleyebilir misiniz?

— Söyleyebilirim. O gün gidip an-nemi görmüştüm. Kendisine sorabi-lirsiniz. Sonra Senter'e söz vermiş-tim. Tam geldiğim sırada onun dok-torla beraber merdivenlerden çıktı-ğımı gördüm ve hâdiseyi o zaman öğ-rendim.

Müfettiş, Perlonun annesinin ad-resini, saat kaçta ayrıldığını filân sorup bilâhara tahkik etmek üzere not etti:

— Şimdi, dedi, Nestor Gribbenin katli esasında nerede olduğunuzu söyleyin. Tuhaf tesadüf değil mi? Her iki cinayetten sonra hemen işi görünüyorsunuz. Bilhassa son sefe-rinde sizin nereden çıktığınızı ve ni-çin geldiğinizi sorduğum zaman, ba-na, Senter ile tamamen şahsî bir me-sele hakkında görüşmek üzere gel-miş bulunduğunuzu söylemiştiniz.

(Devamı var)

tör sür'ati ve âhengi ile işliyorlar. Kulakları sağır eden müthiş bir gürültü var.

Bay Bedri'ye soruyorum:

— Bu gürültüye nasıl tahammül ediyorlar?

— Bu gürültüye o kadar alışkınız ki, cereyan kesilmesi veya başka bir hâdisiye ile motörler durduğu zaman âdetâ bir tuhaf oluruz, kulaklarımız bu gürültüyü arar.

Kumaş dairesinden sonra Bursa-daki Merinos Fabrikasının küçük bir modeli olan yün dairesini, paçayla kısmını geziyoruz.

Sokaklarda Yahudilerin topladıkları paçavralar bir makineye atılıyor ve bunun ağzından ne sihirli ne keramet usulü pamuk halinde çıkıyor. Yalnız burada insanın gen-zini tıkayan bir toz, bir duman hasıl oluyor. Bu toz ve duman amele-yi rahatsız etmesin, diye, hususî bir ci-haz, bunları bir depoya sevk ediyor. Bay Bedri, bize, tozun, dumanın yığıldığı büyük kamçı topacı seklin-deki depoyu gösterirken, gülümse-dim:

— Bundan bir kaç tane gayet bü-yük inşa edip İstanbul Belediyesine hediye etmeli, dedim. Her otomobil ve araba geçişte gözüğü görmiyen, havaya kalkan tozu, toprağı bu su-retle ortadan kaldırsın, diye...

SADIK İŞÇİ

Fabrikamızın her tarafını gezdikten sonra kaynak dairesine geliyoruz. Genç bir işçi, elektrikle demir bir boruyu kesmiye uğraşıyor. Bedri Uğur sordu:

— Niçin oksijenle kolayca kesmi-yorsun da, elektrikle uğraşıyorsun?

Genç işçi cevap verdi:

— Bayım, oksijen çok masraflı o-luyor.

Yanına, istediği zaman kullanması için, hem elektrik, hem de oksijen tertibatı yapılmış ve dilediğini kul-lanmak salâhiyetini taşıyan bir işçi-nin bu cevabı karşısında hayret ve takdire durakladım.

Çalıştığı müessesenin kullanacağı bir cihazla daha fazla masrafa boy-ceğini hesaplayarak daha uzun boy-lu çalışmak feragatini ancak asil Türk işçisi gösterir, diye düşündüm.

Fabrika, hakikaten muazzam bir işletme... sabununu bile kendi imal ediyor. Böyle daha ucuza geliyor muş. Marangozhane, tesviyehane, kazan, makine dairesini, hastaneyi de gezdikten sonra meklemekte im-dim bu kadar mükemmel bir müesse-senin bulunduğundan haberdar olma-dığım için hem utandım, hem itti-rih duydum. Bu, bir saat gibi mu-m-tazaman işliyen koca işletmenin içi-ndeki insanların birbirlerine olan sevgisi, yakınlığı da buna eklenince, büyük işler başarmayı, modern bir ruh ve sistem içinde çalışmayı daimî Garplılara ifade etmeye alışmış bir takım görmeyen gözleri hatırladım ve Türkün endüstri sahasında ça-lışkanlığı, yaratıcılığı hakkında ya-nı sıra bu müessese bir fikir vermi-yor, kâfidir, diye düşündüm.

Burada, bu kombina içinde Yal-nız (teknik bir iş bölümü) değil, aynı zamanda baş mühendisten meydancısına kadar bütün bu çatı altında çalışanların birbirlerine olan sempa-tikliği, sefkat ve kardeşlik hisleriyle rûlmüş bir de (insani iş bölümü) bîr şekül etmiştir. Ben, fabrikanın bu tarafını başırdığım büyük işlerden de ha yüce ve muvaffak buldum.

Bir takım ekonomistler, iş bölü-münün fazla tekâmülünü, makineleşmenin insanın çalışma zevkini baltadığını iddia ediyorlar, bu, hak-ki doğru.

Fakat birbirlerinin üzerine büt-tün mensuplarının âdetâ titredikleri birbirlerinin her türlü ihtiyaçları-bilâkadar olduğu ve çalışanların her türlü istirahat ve ihtiyacı düşünül-müş böyle bir müessese içinde ya-rucı da olsa çalışmak, bir zevk ve de-ğil, belki de teşvik ve işe sevgi de-ğildir.

Fabrikadan ılık hislerle ayrıldık. Ayrılrken de bizim için üç buçuk saat dolaşan değerli idare şefi Bedri'ye teşekkür etmeyi de unutmadık.

Nusret Safa Coşkun

— Teşekkür ederim. Şimdi başka bir şey soracağım. Tinyol tayıyaren indigi zaman beraberdik, sonra sizi kaybettim. Nerede idiniz?

— Orada. Kalabalık arasına sıkı-sık kalmıştım.

— Bunu nasıl ispat edebilirsiniz?

— Hiç.

— Peki, ne zaman döndünüz?

— Kalabalık dağılınca sizleri ve Tinyol'u aradım. Bulamayınca bir taksiye atladım, eve döndüm.

— Tabii taksinin numarasını al-madınız.

— Ne münasebet?

— Eve döndüğünüzü gören olma-dı mı? Meselâ kapıcı.

— Hayır. Esasen eve, arka kapıdan döndüm.

— Yazık! Her halde Tinyol'un or-tadan kayboluşuna iştirak ettiniz diye bir ithamda bulunabiliriz amma bu söylediğiniz sözler sizi tevkif e-derek burada alıkoymamız için ne yazık ki kâfi değil. Ne yazık ki, di-yorum, zira, sizi tevkif etmekle hiç olmazsa birisinin hayatını kurtar-mış olurudum.

Senter kalktı, çıktı, gitti. Şimdi sıra Perlon'un sorguya çekilmesine gelmişti. Müfettiş zile bastı. Polise, Perlonun getirilmesini söyledi. Tam bu esnada telefon çaldı. Müfettiş aç-tı ve:

— Ben müfettiş Vens! dedi, ne de-diniz? Bulundu mu? Nasıl?

PERLON KAÇINIYOR

Müfettişin yüzünde derin bir tees-sür eserleri okunuyordu. «peki» di-yerek telefonu kapadı. Kapı açıldı, içeri Perlon girdi, oturdu ve:

— Tam, dedi, sizi gelip görmek ist-iyordum, adamlarımızdan birisi ge-lip beni buraya getirdi.

— Beni görmek mi istiyordunuz, niçin?

— Size yardım teklif edecektim.

— Ne hususta?

— Arkadaşlarımızın katilini bulmak hususunda.

Vorobeyçik sert bir sesle:

— Geç kaldınız mösyö Perlon, de-di, teşrikimesaiden evvel, şimdi siz kendinizi müdafaa vaziyetinde-siniz.

Delikanlı sustu. Sadece:

— Esasen, dedi, bunun böyle ol-masına intizar ediyordum.

— Neden?

— Neden olacak. Katledilmeyip geri kalanlardan şüphe edilmesi man-tikidir ve masum olduğumuzu ispat edebilmek için ancak katledilmemiz lâzım.

Müfettiş bu sözlerin doğru oldu-

GRİPİN

Baş, diş, nezle, grip, romatizma ve bütün ağ-rılarınızı derhal keser. İcabında günde üç ka-şe alınabilir.

İsim ve markaya dikkat. Taklitlerinden sakı-niz.

Balkan Deniz Harbini Niçin ve Nasıl Kaybettik?

- 56 -

Balkan harbinin patlak verdiği gün

İtalyan donanmasının arasından tesadüfün
lûtfiye kurtulan donanma yeni harp patla-
yınca kadar Nârâda kaldı

Bahriye nezareti kös dinlemişti, hiç bir şeye ve şikâyetle aldırış etmiyordu

[Bugün de donanma başkâtibi, bahriyeli ifadesi ile komodor kâtibi Binbaşı İhsan beyanattı neşre devam ediyoruz. Binbaşı İhsan, dün İtalyan ilânıharbi karşısında Osmanlı donanmasının nasıl bir gaflet humması içinde yüzüğüünü hikâye ediyor ve... bunu Balkan deniz harbine girişin mazisini aydınlatacak bir hadise olarak naklediyordu. Bugün de beyanattı bıraktığı noktadan devam ediyoruz.]

İhsaniye yatının getirdiği emri okuduktan sonra, ne müthiş bir vaziyet içinde ve karşısında olduğumuzu anladık. Amiral bana: «Vahim bir varata atlıyoruz. Belki de İtalyan donanmasına yakalanacağız.» derken bir taraftan da donanmaya emirlerini iletme verdiriyordu. İlk emir şu idi:

«Bütün donanma!
Gemileri hazırlayınız..
Cepanelerinizi ihzar ediniz..
Hükümet, İtalyaya ilânharp etmiştir.

Tam yolla Çanakkaleye istem kal-
dırınız..
Midilli açıklarına geldiğimiz vakit
Muaveneti Milliye:

— Tarbinlerimde ârıza var..

Haberini verdi. Onu Tiri Müjgânı
yanına bıraktık ve biz yolumuza
devam ettik. Herkes heyecan içinde
idi, hepimiz İtalyan donanması ne-
reden çıkacak, bizi nasıl karşılaya-
cak.. diye bekleyorduk. Muhakkak
ki, tesadüf yardım ediyor, Amiralın
Beruttan çıkarken cenuba seyrediş,
İtalyan istihbarat teşkilâtının yanlış
haber veriş bizi kurtarıyordu.

Çanakkaleye girer girmez, geniş
bir nefes aldık ve.. Nâra önünde de-
mirdik. Bizden sekiz saat sonra da
Tiri Müjgân ana gemisi yedeğinde
Muavenet olarak geldi.

BALKAN HARBİ ÇIKINCAYA
KADAR..

İşte bugünden tâ Balkan harbinin
kötüğü güne kadar donanma istem
lüzumunda ve Çanakkalede kaldı. Yal-
nız torpidolar karakol vazifesi gör-
mek üzere nöbetleşerek Boğaz ağzı-
na çıkıyorlar, donanmanın diğer ku-
sma Nâradan kıpırdamıyordu bile.

Bu vaziyet karşısında Amiral Ta-
bin, üstüste Bahriye Nezaretine,
Başkomandanlık vekâletine rapor-
lar veriyor, şikâyetler yapıyor, do-
nanmanın bu vaziyetinin her hangi
bir harp vazifesini ne halde, ne is-
tikbalde başarmaya müsait olmadığı-
na ısrarla haber veriyor ve.. ilâve e-
diyordu:

«Donanmayı kâmilan İstanbula
aldırmak mümkün değilse gemile-
rin teker teker Halice aldirılması,
havuzlatılması, noksanlarının ik-
mali lâzımdır. Hele havuzlanma mi-
adı geçmiş olan torpidolar için bu
mudlakâ lâzımdır.»

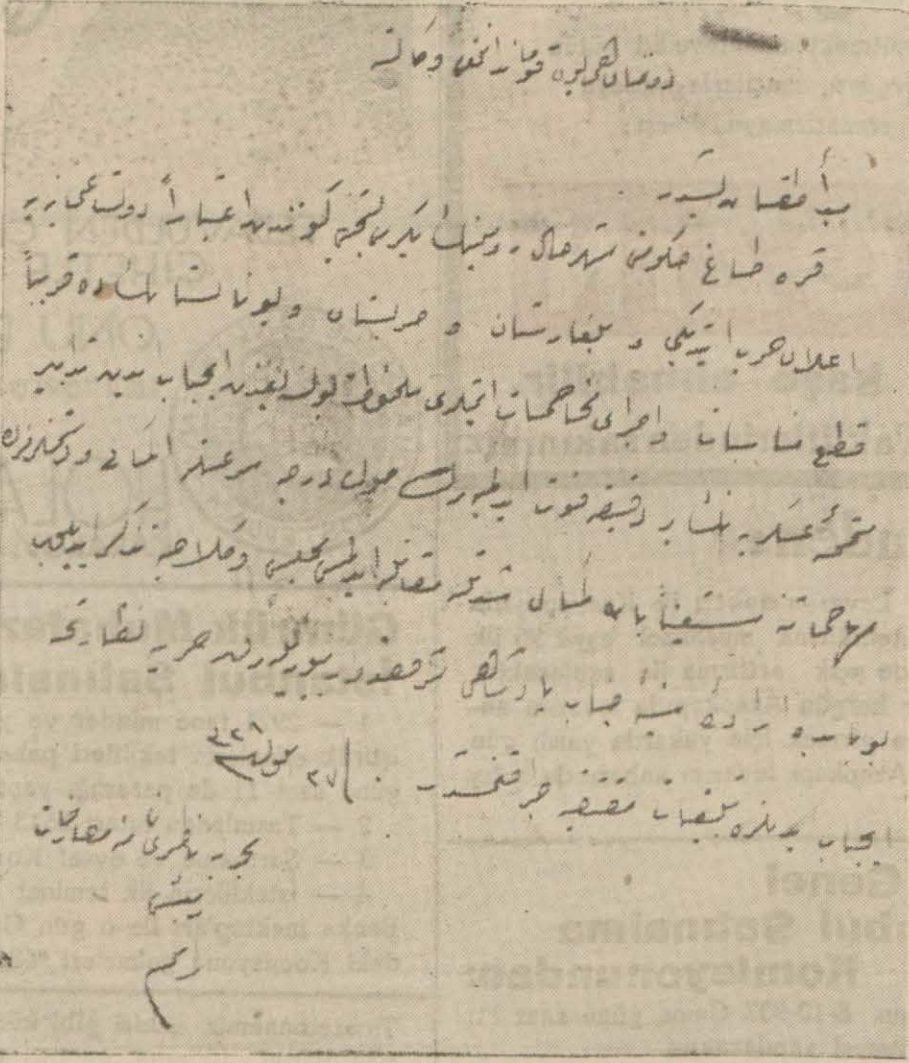
Fakat, Bahriye Nezareti bütün bu
feryada ve maruzata karşı lâkayt
bir halde gününü gün ediyordu!

BALKAN HARBİ PATLIYOR

Nihayet Balkan harbi de geldi,
hattı. Ve.. ilk tebligatta, Amiral Ta-
bin şu raporu Bahriye Nezaretine
verdi:

«Donanma meflûc bir haldedir.
Mes'ûdiyenin kondanseleri bozuktur.
Turgutla Barbaros'un kazan boru-
ları harap bir haldedir. Tarbinleri
de tamir edilmedikçe bu gemilerin
vazife ifa etmelerine imkân muta-
o da bu vaziyettir. Kendisinden
beklenen hizmeti ifa etmesine im-
kân olmadığı gibi alelâde hizmetleri
ihai yapabileceği halde değildir.»

Halbuki Bahriye Nezareti, sanki
bu rapordan bir haberdar değilmiş
Ebi ilânı hadisesini bir kere da-

Balkan harbinin patlak verdiğini donanmaya bildiren
telgrafın komodor kâtibinde mahfuz sureti

ha şu telgrafla donanmaya bildiri-
yordu:

DONANMAYI HÜMAYUN KU-
MANDANLIĞI VEKÂLETİNE
Mebde' doksan beştir:

Karadağ hükümeti şehri hâli ru-
minin yirmi beşinci gününden itiba-
ren Devleti Osmaniyeye ilânharp
ettiği ve Bulgaristan ve Sırbistan ve
Yunanistanın da kariben kat'üm-
nasebat ve icrayı muhasamat etme-
leri melhuz bulunduğundan icap e-
den tedabiri mütemmimi askeriyen-
nin bir dakika fevtedilmiyerek son
derece sür'atle ikmal ve düşmanla-
rımızın muhacematına müstein
billâh kemali şiddetle mukabele e-
dilmesi Meclisi Vükelâca tezekkür

İki ahabaplar

[Kutup taraflarındaki pengoen
kuşları meşhurdur. Bu hayvancıkla-
rın durumu, tipki insanınke benze-
diği için insanların pengoenlerden ü-
remiş olduğunu bir şaka olarak söy-
liyenler de vardır. Bunu bir tarafa
bırakalım. Fakat Londra Hayvanat
Bahçesinde bulunan pengoenlerden
biri oraya gelip gidenlere kendini
çok sevdirmiştir. Sonbaharın serin
havasında üşümesin diye bu kuşa
örtü ve atkı getirenler de vardır. Re-
simde görüldüğü üzere pengoen Lon-
dra çocuklarından biri tarafından o-
radan oraya gezdirilmektedir.

edilip bu bapta iradei seniyei cenabı
padişahî şerefsudur buyurularak
Harbiye Nezaretince icap edenlere
tebligatı muktaziye icra kılınmıştır.
— 27 Eylül 328

Bahriye Nazırı namına
Masarifet Reisi
RASİM

Yalnız şu vesika bile zannederim
ki, İtalya harbini takiben Balkan har-
bine giren Osmanlı İmparatorluğu-
nun, içinde yüzüğü keşmekeşi gös-
tercek en kuvvetli vesikalarından
birdir. Fakat, vaziyetin keşmekeşe
tahammülü yoktu. Donanmayı ya
var olarak kabul etmek, yahut ta
etmemek lâzımdı.

(Devamı var)

İstanbul Birinci Ticaret mahke-
mesinden:
936/503

Almanyada Trier şehrinde TRI-
ERER WALZWEK AKTIENGELZEL-
LCHAFT fabrikası avukatı MARKO
NAHUM'un Galatada Mahmudiye
caddesinde 144/146 No. lu dükkanda
ve Şişlide Bulgar caddesinde Şifa
yurdu ittisalindeki Haydar evinde
mukim tüccardan MÜNİR KRAL a-
leyhine aval suretile imza ettiği
(873,40) Rayışmarklık poliçaya müs-
tenid ödeme emrine vaki itirazının
ref'ile iflasına ve müddeabihi mah-
keme veznesine depo ettiği takdirde
mukabili olan (450) TÜRK lirasının
tahsiline dair ikame ettiği davaya
ait arzuhal sureti müddeialehyin şim-
diki ikametgâhi belli olmadığından
teblig edilememiştir.

Mahkeme Reisi bu tebligin ilân
yolile yapılmasına karar vermiş ve
usulün 183 üncü maddesine göre
8/11/1937 pazartesi günü saat 14 te
muhakeme icrasını tensip eylemiş-
tir. Tebligi lâzımgelen arzuhal sure-
ti ve davetiye mahkeme divanhanesi-
ne asılmıştır.

Müddeialehyin dava arzuhaline
30 gün zarfında cevap vermesi ve
muayyen günde mahkemeye gelme-
si lüzumu bu ilân ile teblig olunur.
(591)

Haricî Askerî Kıtâatı İlânları

Ankara garnizon birlik ve mües-
seseleri ihtiyacı için 154 ton pirincin
12/10/1937 salı günü saat 15 te kapalı
zarfla eksiltmesi yapılacaktır. Pirin-
cin tutarı 26180 lira olup muvakkat
teminatı 1963 lira 50 kuruştur. Şart-
namesi 131 kuruş mukabilinde ko-
misyonndan verilir. İsteklilerin kanu-
nun 2 ve 3 üncü maddelerindeki ve-
sika ve teminat makbuzlarını havi
teklif mektuplarını yazılı gün ve sa-
atten bir saat evveline kadar Anka-
ra levazım âmirliği satınalma ko-
misyonuna vermeleri.

«436» «6361»

Ankara garnizon birlikleri ihtiya-
cı için 720 ton gürgen odununun 16/
10/1937 cumartesi günü saat 11 de
kapalı zarfla eksiltmesi yapılacaktır.
Odunun tutarı 15480 lira olup
muvakkat teminatı 1161 liradır.
Şartnamesi her gün komisyonunda pa-
rasız görülebilir. İsteklilerin kanu-
nun 2 ve 3 maddelerindeki vesika
ve teminat makbuzlarını havi teklif
mektuplarını yazılı gün ve sa-
atlerin bir saat evveline kadar le-
vazım âmirliği satınalma komisyonuna
vermeleri.

«447» «6386»

İzmirde hava kıtaatının 198 bin
kilo ekme ihtiyacı kapalı zarf usulile
münakasaya konmuştur. İhalesi
11/10/1937 pazartesi günü saat 16 bu-
çukta İzmirde Kışlada Müstahkem
mekki satınalma komisyonunda ya-
pılacaktır. Tahmin edilen mecmu
tutarı 21780 liradır. Teminatı mu-
vakkate akçesi 1633 lira 50 kuruştur.
Şartnamesi her gün komisyonunda gö-
rülebilir. İstekliler Ticaret Odasın-
da kayıtlı olduklarına dair vesika
göstermek mecburiyetindedirler.
Eksiltmeye iştirak edecekler 2490
sayılı kanunun 2 ve 3 üncü maddelerinde
ve şartnamesinde yazılı vesika-
kalarile teminat ve teklif mektup-
larını ihale saatinden en az bir saat
evvel komisyonuna vermiş bulunacak-
lardır.

«452» «6429»

Diyanibekirde kolordu ve tayyare
alayı eratinın ihtiyacı için kapalı
zarf usulile üç yüz bin kilo fabrika
unu satın alınacaktır. 15/10/1937 cu-
ma günü saat 11 de ihalesi yapıla-
caktır. Muhammen bedeli otuz iki
bin iki yüz elli lira olup muvakkat
teminatı iki bin dört yüz on dokuz
liradır. Şartnamesini görmek iste-
yenler bir lira 62 kuruş bedel mu-
kabilinde Kolordu levazımından a-
labilirler. İsteklilerin mezkûr gün
ve saatten bir saat evveline kadar
teminat makbuzu, ticaret vesikaları
ve teklif mektuplarını Kolordu sa-
tınalma komisyonuna vermiş bulun-
maları.

«453» «6430»

150 bin kilo siğir eti yeniden ka-
palı zarfla eksiltmesi 22/10/1937 cum-
a günü saat 11 de Sarıkamışta Askerî
Satınalma Komisyonunda yapılacaktır.
Tahmin bedeli 25500 liradır. İlk
teminatı 1912 lira 50 kuruştur. Şart-
namesi, komisyonundan parasız ola-
rak alını ve görülebilir. Evsaf ve
şartlarını görmek isteyenler, her gün
ve ihaleye iştirak edeceklerin de belli
edilen ihale saatinden bir saat evvel
bu işe yeter teminatlarla birlikte
teklif mektuplarını ve ticaret vesika-
kalarını vermiş bulunacakları ve ha-
riçten iştirak edeceklerin de belli
edilen ihale saatinden bir saat evvel
yetiştilirmek şartile 2490 sayılı ka-
nunda yazılı vesaiiki postaya vermiş
ve göndermiş bulunacakları

«511» «6814»

Üsküdar Asliye Hukuk Hâkimli-
ğinden:

Çengelköyünde Bekâr dairesi Def-
terdar sokağında 64 No. da sakin Ay-
şenin kocası Lâlelide Tayyare apart-
manları karşısında Koska caddesin-
de 8 No. lu kanatlı apartman 7 No.
lu dairede mukim Hâkim Niyazi nez-
dinde sakin Ali aleyhine açtığı bo-
şanma ve nafaka ve tazminat dava-
sından dolayı müddeialehy Aliye
teblig edilmiş üzere gönderilen dava
istidası teblig ilmihaberine muma-
ileyhin kardeşisi Hâkim Niyazi üç se-
nedir kardeşini görmediği ve yanın-
da olmadığı ve nerede olduğunu da
bilmediğini beyan ettiğinden bilâ
teblig iade edilmiş ve mahkemece de
müddeialehyin ikametgâhi meçul
olduğundan ilân tebligatı icrasına
karar verilerek bu baptaki dava ist-
idası suretile 8/11/1937 pazartesi sa-
at ona daveti mutazammın davetiye
varakası da mahkeme divanhanesine
talik edilmiş olduğundan dava ar-
zuhaline karşı 20 gün zarfında cevap
vermek ve yevmi mezkûrda mahke-
meye gelmek üzere keyfiyet ilân o-
lunur.

(583)

Deniz Levazım Satınalma Komisyonu İlânları

Cinsi	Kilosu	Tahmini fiatı	Marmara Üssübahri Satınalma Komisyonundan:		
			Kuruş	Tutarı Lira	İlk teminatı Lira Kuruş
Kuzu Eti	20.000	30		6.000	
Koyuneti	25.000	40		10.000	
Siğireti	30.000	25		7.500	
				23.500	1762 50

Komutanlık deniz eratinın yıllık
ihtiyacı için yukarıda cinsi ve mik-
tarı yazılı üç kalem et kapalı zarf
usulile satın alınacağı ve eksiltmesi
23/Teşrinievvel/1937 cumartesi günü
saat 12,30 da İzmitte Tersane kapı-
sındaki komisyonunda yapılacaktır.
Bu işe ait şartname, Ankara ve İs-

«6785»

Cinsi	Kilosu	Tahmini fiatı	Marmara Üssübahri Satınalma Komisyonundan:			Mevkii
			Kuruş S.	Tutarı Lira	İlk teminatı Lira Kuruş	
Ekme	360.000	10 36		37296	2797 20	Merkez için
Ekme	170.000	9 61		16337	1225 28	Darıca 10.
						topçu alayı için.

Komutanlık teşekkülündeki kara
erlerinin yıllık ihtiyacı için yukarıda
miktarı yazılı ekme ayrı ayrı ka-
palı zarf usulile satın alınacağı ve
eksiltmeleri 25/Teşrinievvel/1937 pa-
zartesi günü saat 11 de Merkeze ait
olan ve Darıca ait olan da saat
15 de İzmitte Tersane kapısındaki
komisyon binasında yapılacaktır.
Merkeze ait şartname 187 kuruş be-

«6787»

Cinsi	Kilosu	Tahmini fiatı	Marmara Üssübahri Satınalma Komisyonundan:			Tutarı Lira
			Kuruş S.	Tutarı Lira	İlk teminatı Lira Kuruş	
Ekme	400.000	9 61		2883		38440

Deniz eratinın yıllık ihtiyacı için
yukarıda miktarı yazılı ekme ka-
palı zarf usulile satın alınacağı ve
eksiltmesi 22/Teşrinievvel/1937 cum-
a günü saat 15 de İzmitte Tersane ka-
pısındaki komisyon binasında ya-
pılacaktır. Bu işe ait şartname Anka-
ra ve İstanbul Deniz Levazım âmir-

«6786»

Kimyager Hüsameddin

Tam idrar tahlili 100 kuruştur.
Bilûmum tahlilat. Eminönü Emlâk
ve Eytam Bankası karşısında
İzzet Bey Hanı.

Sultanahmet Üçüncü Sulh Hukuk
mahkemesinden:

İstanbulda Asirefendi caddesinde
46 numarada Trakya mağazası sahi-
bi Benezra, Fintz ve Eskinazi taraf-
larından Ziraat Bankası Galata şubesi
tarafından kendilerine keşide
edilmiş 3/6/1937 tarih ve 10834 sayılı
278 lira 78 kuruşluk çekin ziyaa uğ-
raması hasebile iptaline karar itası
talep ve dava edilmiş olmasına bina-
en yapılan tetkikat neticesinde se-
nedin bedelinin tediye edilmemesi
hususunun ihbarı suretile 45 gün zarfın-
da mahkemeye ibraz edilmemiş
takdirde iptaline karar verileceği
bire hafta fasıla ile üç defa resmi ve
gayriresmi gazetelerle ilân tebligatı
yapılmasına mahkemece karar
verilmiş olduğu ilân olunur. (141)

Beşiktaş Birinci Sulh Hukuk Hâ-
kimliğinden:

İstanbul Belediyesine izafetle, Be-
şiktaşta Sinanpaşa medresesinde 13
numaralı odada oturan Derviş ile
Beşiktaşta Rızapaşa hanında 11 nu-
maralı odada oturan müteselsil kefil
Emin aleyhlerine ikame eylediği 47
lira 25 kuruş bedeli icardan alacak
davasının cari muhakemesi neticesin-
de:

Tafsilâtı zabıtnamesinde yazılı ol-
duğu veçhile mübrez mukaveleinin
müddeialehylerden Dervişe aidiyeti
yeminden imtinai ile ve mezkûr mu-
kaveleli nzirindeki imzanın kefilin
müteselsil Emine aidiyeti istikfatı
imtinai ile sabit olmuştur. Her ne
kadar hitamı müddet mukaveleden
sonra geçen 8 gün için üç misli ica-
rei muzaafa şart ittihaz olunmuş ise
de borçlar kanununun 161 inci mad-
desine tevfiğin 3 misli şart cezaî fahiş
görüldüğünden iki misli olan yedişer
liradan dört buçuk aylığının tutarı
bulunan 31 buçuk liranın yüzde 10
icreti vekâlet ile birlikte tahsiline
ve müddeinin fazla iddiasının red-
dine ve 61 kuruşun mücecel ilâm
harcile 358 kuruş masarifi muhake-
menin müddeialehyhler aidiyetine
Derviş hakkında kabili itiraz ve tem-
yiz ve Emin hakkında kabili temyiz
olmak üzere karar verilmiş ve ika-
metgâhlarının meçhuliyeti hasebile
işbu hüküm hulâsası teblig maka-
mına kaim olmak üzere ilân olunur.

(600)

Askerî fabrikalar İlânları

Tahmin edilen bedeli 1489 lira 30
kuruş olan 8 kalem galvanizli lâma
ve galvaniz boru Salıpaazarında As-
kerî fabrikalar yollamasındaki sa-
tınalma komisyonunca 19/Biriciteş-
rin/1937 salı günü saat 14 te açık ek-
siltme ile satın alınacaktır. İstekli-
lerin 111 lira 70 kuruşluk ilk temin-
atlarını Beyoğlu Malmüdürlüğüne
yattırarak 2490 No. lu kanunun iste-
diği vesaikle o gün ve saatte komis-
yonda bulunmaları.

«6699»

Muhammen bedeli 110 lira olan
Bakırköy Barut Fabrikası arazisi da-
hilinde yetişen otların bir seneliği
Salıpaazarında Askerî Fabrikalar yol-
lamasındaki Satınalma Komisyo-
nunda şartnamesi veçhile açık art-
tırmaya konulacaktır. İsteklilerin
825 kuruş muvakkat teminat para-
sını her hangi mal müdürlüğüne ya-
tararak alacakları makbuzla 22/10/
1937 tarihine rastlayan cuma günü sa-
at 14 de 2490 No. lu kanunun maddel
hususasındaki vesaiiki hâmilan ko-
misyonunda bulunmaları. Şartname
Komisyonundan her gün alınabilir.

«6807»

Beyoğlu Dördüncü Sulh Hukuk
mahkemesinden:

Anadolu Kavağında Mirşah Çeşme
çıkma sokağında 11 No. da oturan
Seniha Tüten tarafından Beyoğluda
Tepebaşıda Dandirya pasajında Bos-
for birahanesi müsteciri Cemil aley-
hine açılan sulh teşebbüsü davasın-
da: muhakeme günü davacı geip
dava edilen Cemil ikametgâhi me-
çul olduğu mübaşirin meşruha-
tından anlaşılmış olduğundan ilân
tebligatı icrasına karar verilmele
dava edilen Cemil'in muhakeme gü-
nü olan 2/11/1937 tarihine müsadif
sancü günü saat 11 de Beyoğlu Dör-
dinci Sulh Hukuk Mahkemesinde
hazır bulunması aksi takdirde giya-
bında görüleceği tebligat makamına
kaim olmak üzere ilân olunur. (585)

1356 Hicri Şaban 2	1353 Rumî Eylül 24
--------------------------	--------------------------

Yıl 1937, Ay 10, Gün 280, Hızır 155
7 B. Teşrin: Perşembe

Vakitler	Vasatı sa. d.	Ezanı sa. d.
Güneş	6 03	12 20
Öğle	12 02	6 19
İkindi	15 15	9 32
Akşam	17 42	12 00
Yatsı	19 14	1 30
İmsak	4 25	10 42

İki liraya temizlediğiniz elbise ve kadın roplarını yalnız 5 Kuruşluk F E V A

İle yeni bir hale koyarsınız. Bütün ipekli, keten ve yünü mensucatı, çamaşırlar, fanileler, bilhassa üniformaları, halı, çuha ve kumaşları, boyunbağı ve nazik ipekli eşya, cam ve madenî eşyayı ve kirli ve pis eski mensucatı

Bir DAKİKA İÇİNDE TEMİZLER.

Almanyanın yeni icadettiği bu çayanı hayret ihtiradan bütün kadınlar memnundur. Dünyanın her tarafında müthiş bir rağbet kazanmıştır.
HASAN DEPOSU 30 Kuruştur. Toptancılara tenzilat

SONBAHAR GELDİ

PARDÜSÜLÜK KUMAŞLARINIZI ALMADAN EVVEL
YERLİ MALLAR PAZARLARINA
GELEN HEREKE ve FESHANENİN
ZENGİN ÇEŞİTLERİNİ GÖRÜNÜZ

KİRALIK APARTMAN DAİRELERİ

Mercanda Emin paşa sokağında Örücüler yokuşu Köşe başında her tarafa yakın Mercan apartmanında bütün konforu havi üçer dörder odalı daireler kiralktır. Kapıcıya müracaat

İnhisarlar Müfettiş Muavinliği Müşabaka İmtihanı

İnhisarlar Umum Müdürlüğü Teftiş kadrosunda münhal "125," lira ücretli beş Müfettiş muavinliği için 15-Teşrinisani-937-Pazartesi günü Sirkeci'deki Teftiş şubesi binasında tahrihi bir müşabaka imtihanı icra edilecektir. Bu imtihanda muvaffak olanlar ayrıca bir de şifahi imtihana tabi tutulacak ve bu imtihanda da muvaffak olanlardan derece itibarıyla Beşi "125," şer lira ücretli Müfettiş muavini namzedi olarak kabul edilecektir.

Müfettiş muavinliğinde geçecek asgarî iki sene sonunda yapılacak meslekî bir imtihan neticesinde muvaffak olanlar "150," lira ücretli Müfettişliğe terfi ettirilir.

İmtihana girebilmek için aranan şartlar:

- 1 - Hukuk Fakültesinden veya Siyasal Bilgiler Okulundan veya Yükksek Ticaret ve İktisat Mektebinden veya derece ve programlarının bunlara muadil olduğu Maarif Vekâletince kabul edilen Ecnebi Mekteplerin birinden mezun olmak ve Memurun kanununun aradığı evsafı haiz olmak.
- 2 - Fransız, İngiliz ve Alman lisanslarından birine "o lisandan Türkçe ve Türkçeden o lisana tercüme yapacak derecede," vakif bulunmak;
- 3 - Otuz baş yaşından yukarı olmamak ve fiilî askerlik hizmetini ikmal etmiş bulunmak;
- 4 - Yapılacak idarî tahkikat neticesinde Nüfettiş olabilecek evsafı haiz olduğu anlaşılmak.
- 5 - Vücudunun seyahat meşakkatlerine mütehammil olduğu Hükümet doktorundan alınacak bir raporla tahakkuk etmek,
- 6 - Müracaat talibin muhtasar tercümeihâlini de ihtiva etmek üzere kendi el yazısıyla yazılmış bir istida ile 4-Teşrinisani-937 Perşembe günü öğleye kadar yapılacak ve bu istidanın zirinde talip hakkındaki malûmat alınabilecek en az iki kimsenin isim ve muvazzah adresi gösterilecektir. Geç yapılan müracaatlar nazarı itibare alınmaz.

Müracaat istidasına bağlanacak vesikalar:

- 1 - Mektep şahadetnamesi
- 2 - Nüfus hüviyet cüzdanı
- 3 - Askerlik vesikası
- 4 - Sıhhat raporu
- 5 - Polisten alınacak hüsnühâl kâğıdı
- 6 - 6 adet 4,5 X 6 eb'adında fotoğraf

İmtihan programı:

- 1 - Maliye: Vasıtalı vergiler ve İnhisarlar, Muhasebei Umumiye kanunu ahkâmı
- 2 - İktisat: İstihşâl, tedavül, inkisam ve istihlâk,
- 3 - Mali ve Ticarî hesap: Faizli hesabı cariler, Borsa ve Kam-biyo mnamelâtı
- 4 - Hendese sahîh ve hacim ölçüleri.
- 5 - Ticarî muhasebe ve usulî defterî.
- 6 - İdare hukuku ve memurin muhakemat kanunları, ceza usulü muhakemelerinden tahkikat bahsi, memurin suçları hakkında ceza kanunu hükümleri, kanunu medenî ve borçlar kanununun malî hükümleri.
- 7 - Türkiyenin tabii ve İktisadî coğrafyası, İnhisarların tarihçesi
- 8 - Ecnebi lisânı.

İmtihanda muvaffak olabilmek için bu derslerin her birinden en az 6 numara almak ve numaralar vasatîsi 6,66 yı doldurmak lâzımdır."6813,

Kendine beyhude yere eziyet ediyor NEVROZİN

Varken ıstırap çekilir mi?

BAŞ, DIŞ ağrıları

ve üşütmekten mütevellid bütün
ağrı, sızı, sancılarla nezleye
romatizmaya karşı:

NEVROZİN

İcabında günde 3 kaşe alınabilir.

İsim ve markaya dikkat. Taklitlerinden sakınınız

Akay İşletmesinden:

Akay İşletmesine ait Azapkapıda Levazım anbarı ile Kasımpaşıda Cami altı anbarlarında mevcut muhtelifülçins müstamel eşya 25 ilk teşrin 937 pazartesi günü saat 14 de açık arttırma ile satılacaktır. Eşyayı ve listesini görmek isteyenler hergün Azapkapıda levazım anbarı Baş Memurluğuna ve arttırmaya girmek için yukarıda yazılı gün ve saatte % 7,5 teminat akçeleriyle Azapkapı levazım anbarında satış heyetine müracaatları. "6714,"

Gümrük Muhafaza Genel komutanlığı İstanbul Satınalma Komisyonundan:

- 1 - 1256 Çift maarkayış mahmuzun 8-10-937 Cuma günü saat 11 de müteahhit nam ve hesabına eksiltmesi yapılacaktır.
- 2 - Tasinlanan tutarı 816 lira 40 kuruştur.
- 3 - Şartname ve evsafı komisyondadır. Görülebilir.
- 4 - İsteklilerin ilk teminat olarak 62 liralık vezne makbuzu veya Banka mektupları ile o gün Galata eski İthalât Gümrüğü binasındaki Komutanlık Satınalma Komisyonuna gelmeleri. "6371,"

İstanbul Belediyesi İlânları

Keşif bedeli 1519 lira 87 kuruş olan kanlıkavak su memurluğuna yaptırılacak kâğır bina açtık eksiltmeye konulmuştur. Keşif evrakile şartnamesi levazım müdürlüğünde görülebilir. İstekliler 2490 No. 11 kanunda yazılı vesikadan başka Belediye fen işleri müdürlüğünden alacakları fen ehliyet vesikası ile 139 lira 90 kuruşluk ilk teminat makbuz veya mektubile beraber 8-10-937 cuma günü saat 14 de Daimî Encümende bulunmalıdırlar. (B) "6468,"

Gümrük Muhafaza Genel Komutanlığı İs- tanbul Satınalma Komisyonundan:

- 1 - Alman yapısı motörlere ait yedek parçaların kapalı zarfla eksiltmesine istekli çıkmadığından 14-10-937 Perşembe günü saat 15de pazarlığı yapılacaktır.
- 2 - Tasinlanan tutarı 5876 lira 80 kuruştur.
- 3 - Şartnamesi komisyondadır görülebilir.
- 4 - İsteklilerin ilk teminat olarak 441 liralık vezne makbuzu veya banka mektupları ve kanunî vesikaları ile o gün Galatada Eski İthalât Gümrüğü binasındaki komisyona gelmeleri. (6518)

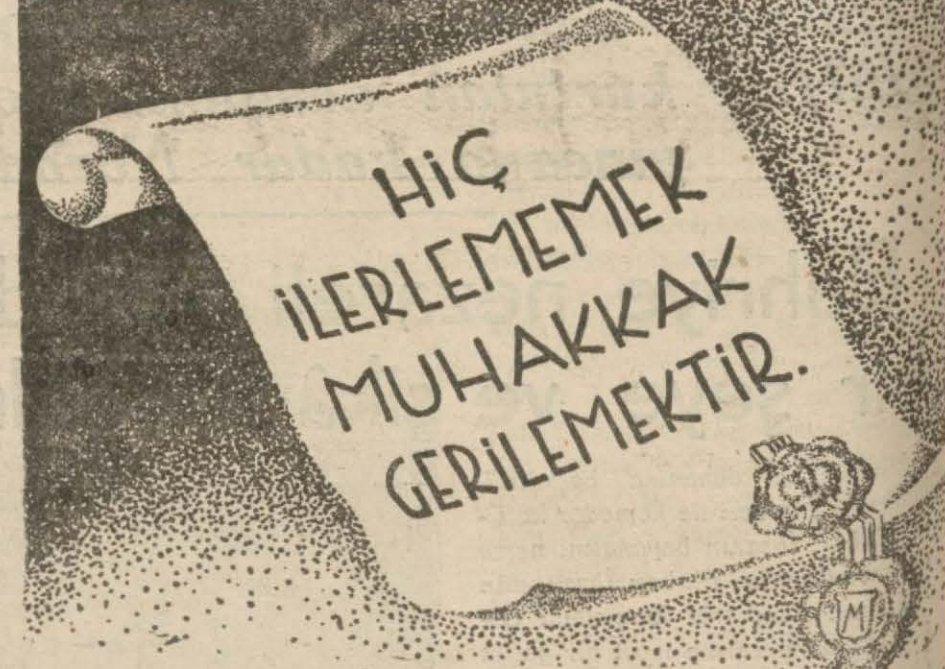
Modellerimizi kopya, biçimi-mizi taklid ediyorlar. Birinci nevi İngiliz kumaşlarından KADIN, ERKEK ve ÇOCUK-LARA mahsus trençkotlar, muşambalar, koverkotlar ve gabardin pardesülerin zengin çeşitlerini ucuz fiyat ve şerait-le takdim ediyoruz.
MUSA Vİ CİNSTE İSE...
DAİMA ÜSTÜNÜZ.
Baker Mağazaları

SATILIK HANE

Ayaspaşa Alman Sefarethanesi altı (Çifteev) sokağı 5 numaralı köşe başı, Hamidiye çeşmesi karşısında boyalı ve muşambalı, kalorifer, sıcak su, terkos, elektrik, havagazı ve telefonu ve bütün konforu havi sarnıç, kuyu, altı oda, iki sofa, iki taşlık, iki mutfak ve çamaşırlık üç alaturka bir alafrağca aptesane ve kurnalı mükemmel hamam ile meyva ve çiçekli bahçe iki veya üçe kabili taksim bir hane maktuan (6.000) liraya satılıktır. Her gün öğleye kadar evde adam vardır, gezilebilir. Tel: 49026.

Sultanahmet 1 inci Sulh H. Mah-kemesinden:

İstanbul Maliye Muhakemat Müdürlüğüne izafette vekilî avukat Vahit Sayın tarafından Beyoğlu Meşrutiyet mahallesinde Dere sokağında 25 sayda mukim Virjin Mardin-yan aleyhine pul cezasından dolayı 22 lira 33 kuruşun faiz ve masarifi muhakeme ve ücreti Vekâlet tahsil talebile mahkemenin 934/894 sayılı dosyası ile açılan davasından dolayı ikametgâhımızın meçhuliyeti hasebile ilânen yapılan tebligata rağmen mahkemeye gelmediğinden giyaben icra kılınan duruşmasında: Müddei vekilinin talebi veçhile, müddeialehyin mahkemeye gelip dava-sını takip etmesine aksit akdinde davasının reddolunacağından bahisle muameleli giyap kararının tebliğine karar verildiğinden ilân tarihinden itibaren 5 gün içinde itiraz etme-diği ve muhakemesinin icrası için tayin kılınan 19/11/937 tarihine rast-layan cuma günü saat 10 da mahkeme-de bizzat veya tarafından tasdik-li vekâletname ile bir vekil gönder-mek suretille hazır bulunmanız muameleli giyap kararı tebliği maka-mına kaim olmak üzere ilân olunur. (934/894)

TEDAVÜLDEN ÇEKİLEN PARANIZ HIÇBİ CİHETLE SİZİ İLERLETMEZ

ONU BANKAYA YATIRINIZ

HER TÜRLÜ İZAHATI GİŞELERİMİZDEN ALINIZ

HOLANTSE BANK UNN
KARAKOY, PAİAS
ALALEMCI

Gümrük Muhafaza Genel Komutanlığı İstanbul Satınalma Komisyonundan:

- 1 - 2921 tane minder ve yastık kılıfının kapalı zarfla eksiltmesine iştirak edenlerin teklifleri pahalı görüldüğünden 25-10-937 Pazartesi günü saat 11 de pazarlığı yapılacaktır.
- 2 - Tasinlanan tutarı 6513 lira 83 kuruştur.
- 3 - Şartname ve evsafı komisyondadır. Cözülebilir.
- 4 - İsteklilerin ilk teminat olarak 489 liralık vezne makbuzu veya Banka mektupları ile o gün Galata eski İthalât Gümrüğü binasındaki Komisyona gelmeleri "6811,"

Ticarethanemiz eskisi gibi kürk mantolarını 10 sene garanti ve

ay vade ile kefaletsiz olarak sat-maktadır. Anadolu'da bulunan müş-terilerimiz için aynı şeraiti kabul ediyoruz.

Mahmutpaşa, Kürkçü Han içerisi

BEYKO Telefon 21685

Dişçi
Hacer Nuri Ergun
Pazardan maada hergün saat 8-12 ve 14-18 arasında sayın hastalarını kabul eder.
İstanbul: Ankara caddesi
Vilâyet karşısı Hatman
ap. No. 37

İstanbul Asliye 3 üncü Hukuk mah-kemesinden:

Tarabyada Bögürtlen sokağında 76 No. da mukim Anastasya tarafın-dan Beyoğlunda Taksimde Fırın so-kağında 14 No. lu İzmirahın hane-sinde mukim Kostî oğlu Petro aleyhi-ne mahkememizin 937/303 No. lu dosyası ile açılan galplik davası üze-rine mumaileyhin gösterilen adres-de bulunamamasından dolayı da-ya arzualı ilânen teblig edildiği hal-de müracaat etmemiş ve duruşma gününün ilânına rağmen mahkeme-ye gelmemiş ve ahiren itiraz olu-nan giyap kararı dahi ilân edildiği halde yine ispatı vucut etmemiş ol-masından hakkındaki duruşmanın giyabında icrasına ve mumaileyh Petronun hayat ve mematı hakkında malûmatı olanların tarihi ilândan i-tibaren bir sene zarfında mahkeme-ye malûmat vermeleri lüzumuna kar-rar verilmiş olduğundan keyfiyet ilân olunur. (584)

Çalışma kudretimiz azalıyorsa elimizden hiçbir temiz iş çıkmıyor ve herşey bizde halsizlik, ağrı doğuyor.

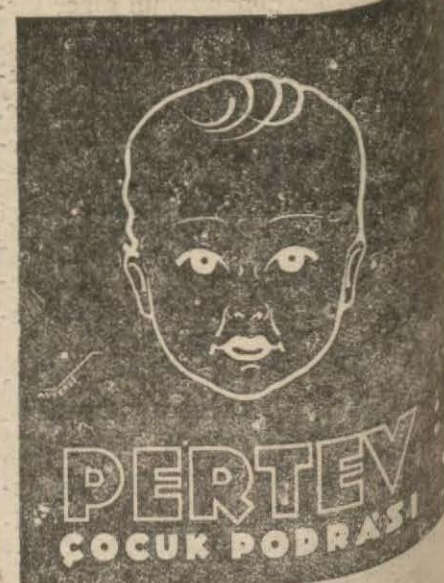
İşte burada
VALIDOL imdadımıza yetişir

Onu bir kere tecrübe ediniz. Kendinizde ya da bir çalışma zevkinin yandığını görecektiniz.

VALIDOL damla, tablet ve kap-halinde her eczanede bulunur.

PIŞIK KIZARTI, SIVİLCE

Bunların izalesinin en kat'i devasıdır.

İstanbul Yedinci İcra Memurlu-ğundan:

Bir borçtan dolayı mahcuz olan paraya çevrilmesine karar verilen yemek ve çay takımları, muhtelif cins ve büyüklükte halılar ve oda takımları ile bir adet motörlü Singer dikiş makinesi ve sair ev eşyası 11/10/937 pazartesi günü saat 14 ten 16 ya kadar Şişli Bomonti istasyonu kimyager Hu'ki apartmanı 4 No. lu daire önünde hazır olunacak me-mur tarafından açık arttırma sure-tile satılacağı ilân olunur. (580)
Sahip ve nesriyatı idare eden
Baş muharriri
ETEM İZZET BENİCE
Basıldığı yer: Ebüzziya Mahbani

VIROZA PATİ

Antivirüsle tedavi

Kan çıbanları, el ve ayak parmaklarının arasındaki kaşıntılar, dolama, meme iltihabı ve çatlaklar, flegmonlar, yanıklar, tıraş yaraları, ergenlikler, koltuk altı çıbanları.

Tedavisini en erken ve en emin bir surette temin eder

Şark İspençiyari Laboratuvarı, İSTANBUL